

Poštnina plačana pri
pošti 1317 Sodražica

Suhorobar

105/ XIX, marec – april 2017

Glasilo občine Sodražica

Vsebina

- 3 ŽUPANOVA STRAN**
Proračuna za leti 2017 in 2018
- 5 AKTUALNO**
Iz 14. seje Občinskega sveta
Iz poslančeve zapisnice
Oskrba s pitno vodo 2016
Vegetacija ob cesti
Čistilna akcija 2017
- 9 REPORTAŽA**
Po Sodraški pešpoti –
Kamen grič
- 10 MLADI**
Članstvo v društvu?
- 12 ŠOLA**
Praznovanje v marcu
Reprezentant Andraž Žlindra
Obisk Ptujskih kurentov
Pomlad pri Sv. Gregorju
- 16 VRTEC**
Zračenje prostorov
Samostojnost
Medvedki in Levčki na zimovanju
- 18 ŠEDRŽANKE**
Martina Pirnat
Priprava Zavijančkov
Na TV Golica
- 19 DRUŠTVO UPOKOJENCEV**
Predstavljamo: Milka Gornik
Novice iz društva
- 21 ZDRAVJE**
Uživajmo v pomladi
- 22 VARUJMO OKOLJE**
- 24 SKRB ZA NARAVO**
- 26 OD TU IN TAM**
- 28 ŠPORT**
Sibor na svetovnem prvenstvu
Extrem U17 in Članice slavijo bron
- 30 VAŠA STRAN**
- 31 NOVIČKE IZ KNJIŽNICE**

Foto na naslovnici:
arhiv Čebelarske zveze
Slovenije

Demokracija

PIŠE: DARJA VETRIH

Demokracija je zelo moderna in vsečna beseda, v resnici pa gre za zahtevno obliko vladavine. Namesto da bi nam lajšala življenje, nam, ko jo prevzemamo v svoje vaje, nalaga take obveznosti in bremena, ki jih posameznik le s težavo dohaja. Demokracija je vendarle vladavina ljudstva in od nas terja nenehno budnost in odločitve. Odločitve, ki imajo posledice za nas, naše najbližje, naše potomce, okolje, državo.

Nalaga nam obvezo, da se odločamo pravilno in da pri tem po svojih najboljših močeh delujemo tako, da gledamo na čim širše obče dobro. Da spoštujemo zakone in druge predpise. Da delujemo tako, da se sprejema smiselne in uporabne predpise. Torej, da na odgovorna mesta volimo ljudi, ki so sposobni pripravljati in sprejemati modre odločitve.

O modrih odločitvah v državi je govoril že Platon, po katerem so državo sposobni voditi le najbolj razgledani ljudje (filozofi – filozofija pa je ljubezen do modrosti). Sčasoma se je ta modrost nekje izgubila in pristali smo bolj v okvirih liberalne demokracije (tako imenovani svoboda in enakost imata očitno prednost pred modrostjo), kjer se mora vsak spoznati na vse, kar pa je v praksi nemogoče. Sodobna demokracija od posameznika verjetno preveč pričakuje, zato se tudi raje umikamo v zasebnost.

Demokracija naj bi bila lažje izvedljiva v manjšem okolju, saj ima posameznik neposreden vpogled in vpliv na dogajanje v svojem okolju. Lažji je aktiven pristop tako h kandidaturi kot izboru kandidatov. Demokracija nam seveda dopušča demokratične razprave, od posameznikov pa vendarle pričakuje, da stopijo naprej in prevzamejo odgovornost. Da kandidirajo. V demokraciji ima vsak možnost kandidirati. In po svoje je veliko lažje začeti v manjšem okolju. Skozi delo pa se mora izvoljeni mnogo bolj izkazati, saj je nenehno pod nadzorom. V manjših okoljih vsak o vsakem vse ve, tako vse vemo tudi o izvoljenih.

Demokracija je odgovornost. Vsak, ki je okusil del te odgovornosti, ve, da ni enostavna. Prav zato se včasih zdi, da zmanjkuje kandidatov. Mesta, na katera se kandidira, so v manjših okoljih veliko bolj izpostavljena neposrednemu nadzoru in ravno zato še manj atraktivna za povprečnega državljanca oz. občana. Večina posameznikov si namreč od svojega vloženega dela obeta vsaj minimalne osebne koristi (finančne ali vsaj statusne). Vedno večkrat pa se izkazuje, da so posamezna mesta primerna predvsem za entuziaste, ki so pripravljene vložiti v vodenje oz. delo za posamezno organizacijo (tudi društvo) veliko prostega časa, energije, truda in imajo tudi precej »debelo kožo«.

Demokracija torej ni ravno idealna, saj se (pre)večkrat izkaže, da se ljudje radi na vse spoznamo, neradi pa se osebno izpostavljamo oz. prevzemamo odgovorne naloge. Predvsem tiste, pri katerih se še posebej kaže individualna odgovornost. Veliko lažje se je namreč zlit v množici podobno mislečih in zgolj iskati napake drugih. Ob koncu se kar sam ponuja italijanski pregovor, ki pravi: »Gorje deželi, kjer ima vsakdo vaje v rokah.«

NASLEDNJI SUHOROBAR

Rok za oddajo gradiva je **1. junij 2017**. Gradivo, predloge in vprašanja nam lahko pošljete na naslov: suhorobar@gmail.com

PRORAČUNA ZA LETO 2017 IN 2018

PIŠE: BLAŽ MILAVEC, ŽUPAN

Delovanje občinske uprave in lokalnih javnih služb oziroma subvencioniranje programov javnih zavodov in podjetij, delovna družbene sfere in ljubiteljskih dejavnosti ter razvojni programi odražajo konkretno pojavnost občine kot lokalne samouprave. Motor tega predstavljajo finance, ki so opredeljene in porazdeljene v posebnem dokumentu, ki se imenuje proračun. Proračun občine je najpomembnejši finančni dokument, ki ga sprejme občinski svet. Predstavlja temelj za finančno delovanje občine, saj daje pravno podlago za sprejem obveznosti v breme občine in podlago za uveljavljanje posameznih pravic oziroma koristi. Praviloma se sprejema za naslednje obdobje, ki dejansko pomeni naslednje koledarsko leto. Včasih se sprejema šele v tekočem letu, v zadnjem času pa se vse pogosteje sprejema tudi dvoletne proračune oziroma proračuna za naslednji dve leti, pri čemer se ju tekom obdobja po potrebi rebalansira (spreminja in dopolnjuje).

Občinski svet Občine Sodražica je na svoji 14. redni seji na začetku marca obravnaval predlog proračuna za leto 2018 in rebalans proračuna za leto 2017; slednjega je tudi sprejel. Na naslednji seji, to je 15. redni seji, pa je po javni obravnavi sprejel tudi proračun za naslednje leto. Občina Sodražica je sicer proračun za leto 2017 sprejela že konec leta 2015. Ker so se spremenile določene okoliščine in je bilo treba temu prilagoditi tudi prioritete, je bil občinskemu svetu v sprejetje podan predlog rebalansa proračuna. Prav tako mu je bil v obravnavo in sprejem podan tudi osnutek proračuna za leto 2018.

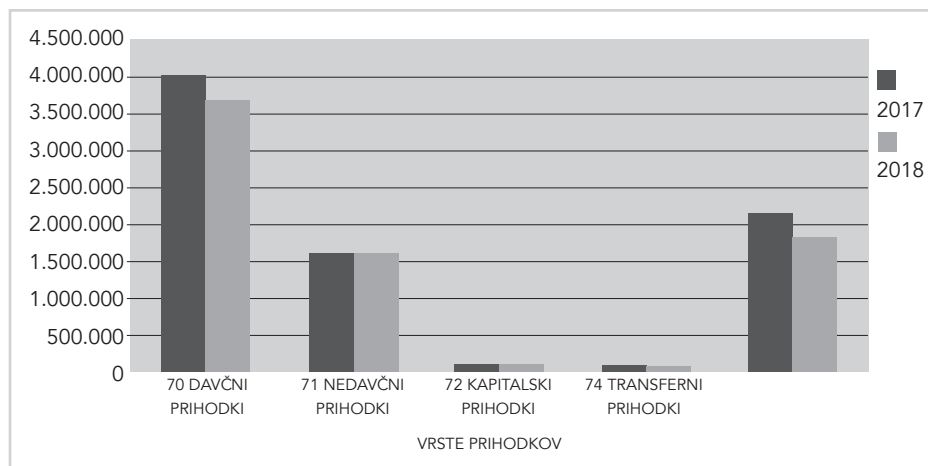
Proračun sestavlja več dokumentov: Odlok o proračunu Občine Sodražica za posamezno leto, Splošni del proračuna, Posebni del proračuna, Načrt razvojnih programov, Obrazložitev proračuna ter Letni program pridobivanja in razpolaganja s stvarnim premoženjem občine in Kadrovski načrt. Odlok predstavlja normativni (pravni) del proračuna, se pravi akt, ki »uzakonika« proračun. Splošni del predstavlja finančni oziroma vsebinski del proračuna, saj določi viro sredstev (prihodke) ter višino, na drugi strani pa tudi odhodke (štiri področja: tekoči odhodki, tekoči transferji, investicijski odhodki in investicijski transferji) ter program zadolževanja in servisiranja dolga. Posebni del določa le odhodkovno stran proračuna po proračunskih programih in podprogramih (občinski svet, nadzorni odbor, župan in občinska uprava

glede na proračunske porabnike ter obramba, gospodarstvo, okoljska infrastruktura, šolstvo, zdravstvo itd. glede na proračunsko porabo). Načrt razvojnih programov določa načrt projektov za naslednjih nekaj let, pri čemer seveda ni nujno, da bodo ti projekti avtomatsko uvrščeni v tekoče proračune. Obrazložitev podajo vsebinsko razjasnitev namena, ciljev in ocene višine sredstev ter časovni plan posameznih proračunskih postavk in projektov. Letni načrt pridobivanja in razpolaganja s stvarnim premoženjem je načrt »nepremičninske politike« občine, se pravi, kaj bo kupovala in kaj odprodajala v proračunskem obdobju na področju stvarnega (predvsem nepremičninskega) premoženja. Kadrovski načrt pa določa načrt zaposlovanja v okviru občinske uprave.

Za leto 2017 so bili predvideni prihodki v višini 4.318.796 EUR, z rebalansom pa se znižujejo na 3.962.571 EUR. Za leto 2018 pa so prihodki ocenjeni na 3.742.039 EUR. Glavni vir ostaja dohodnina – odstopljeni del, ki se določi oziroma odmeri na podlagi zakona o financiranju občin za posamezno občino. Glavni faktor pri izračunu je povprečnina. V zadnjih nekaj letih se je zniževala, posledica tega pa je bila, da smo izgubili preko 100.000 EUR sredstev (kar predstavlja dobrih 10 %) v samo petih letih. V letošnjem letu je z državnim proračunom

določena višina 530 EUR, čeprav bi morala biti glede na zakonsko določen izračun najmanj 654 EUR. Ministrstvo za finance jo je glede na ugodne makroekonomske razmere in zaradi sprostitev plačnih omejitev zaradi krize sedaj zvišalo na 533,5 EUR. Za leto 2018 pa je predvidena še višja povprečnina, in to 536 EUR. V letu 2017 predvidevamo rahel porast virov iz naslova davkov na premoženje, prav tako tudi v letu 2018. V drugih primerih ne predvidevamo posebnih razlik. Na področju nedavnih prihodkov ne načrtujemo posebnih sprememb ali odstopanj med letoma. Na področju kapitalnih prihodkov je v obeh letih predvideno dezinvestiranje v enaki višini. Transferni prihodki so v letu 2017 načrtovani v višini dobrih dveh milijonov evrov. Glavnino poleg nekaterih drugih transferjev (refundacija za prevoze iz naslova divjih zveri, finančna izravnava, sredstva za investicije občin itd.) predstavljajo sredstva iz državnega in evropskega proračuna za izvedbo projektov oskrbe s pitno vodo SORIKO ter agromelioracije Gora. V letu 2018 pa še enaka sredstva za projekt gradnje OŠO in za začetek operacije agromelioracije Zamostec–Vinice. V obeh letih načrtujemo izvedbo manjših projektov, ki predvidevajo tudi črpanje sredstev iz programa LAS.

Tabela prihodkov 2017 in 2018

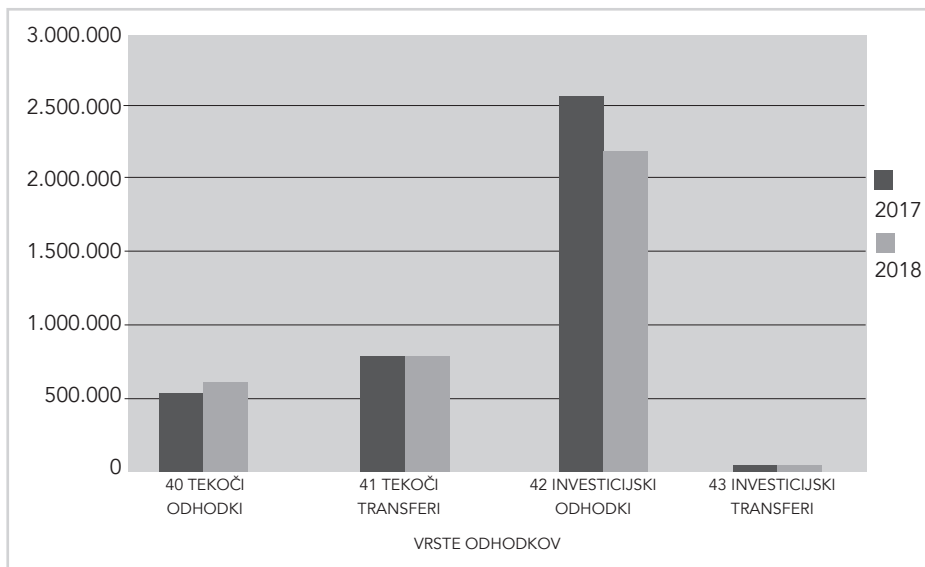

Odhodki v letu 2017 predstavljajo 4.076.722 EUR, leto pozneje pa 3.718.384 EUR. Od tega je za tekoče odhodke v letu 2017 predvidenih 571.027 EUR in v letu 2018 624.168 EUR. Na področju plač, ki jih določa zakon, se v obeh letih stroški nekoliko povečujejo zaradi odmrznitve plač, napredovanj in regresa v celotnem javnem sektorju. Izdatki za blago in storitve se letos nekoliko zmanjšujejo z namenom racionalizacije porabe na določenih področjih. Leto pozneje pa se za malenkost povečujejo zaradi stroškov izvedbe lokalnih volitev. Ostalo je približno enako v obeh letih in je primerljivo z dosedanja porabo. Tekoči transferji, ki predstavljajo sredstva za delovanje (med)občinskih javnih služb preko javnih zavodov in podjetij (vzgoja, izobraževanje, komunala itd.), za izvajanje lokalnih javnih programov (sociala, zdravstvo, gasilstvo itd.) in podporo družbenemu življenju (kultu-

ra, šport, turizem, humanitarne dejavnosti), so v letu 2017 predvideni v približno istih okvirih kot s proračunom in v letu 2016, to je v višini 808.820 EUR, v letu 2018 pa celo upamo na manjše znižanje kot posledica ukrepov znižanja stroškov občin in zaključka programa subvencioniranja cen storitev odvajanja in čiščenja odpadnih voda (učinek na povprečno gospodinjstvo je obremenitev v višini evra do evra in pol, na občinski proračun pa razbremenitev v višini 15.000 EUR, kar naj bi se namenilo subvencioniranju malih ČN). Investicijski del proračuna v letu 2017 znaša 2.633.000 EUR in predstavlja paleto investicijskih projektov (oskrba s pitno vodo SORIKO, agromelioracija Gora, poplačilo dela stroškov gradnje mostu Lipovšica, modernizacija ceste v vasi Novi Pot, GOŠO, začetek gradnje oz. postavitve zbirnega centra odpadkov, ureditev centra Sodražice in pokrita tržnica). Poleg tega se predvidevajo tudi manjši projekti (investicije vaških odborov, manjši odseki cest in poti, vodovodov ter požarne infrastrukture), na-

kup zemljišč, nadaljevanje odplačila objekta (zadruga) ter priprava projektne dokumentacije za investicijske projekte okoljske infrastrukture (kanalizacija Sodražica, II. in III. faza, ki vključujeta vasi Zamostec, Vinice in Zapotok), DOLB in LEK, projekt celostne ureditve centra Sodražice, programa poplavne varnosti ter priprava novele OPN. Poleg tega nameravamo finančno podpreti obnove domov PGD, tokrat v Zamostcu. V letu 2018 se načrtuje (poleg tega, kar je že načrtovano v letu 2017) še dodatno zagotoviti sredstva za začetek projekta agromelioracije v vaseh Zamostec, Vinice in Zapotok (projekt najprej vključuje komasacijo in nato tudi agromelioracijo), če se bodo v teh vaseh odločili za pristop k temu projektu (stodstotno se financira iz evropskih oziroma državnih sredstev), začetek oziroma pripravo projekta rekonstrukcije občinske ceste Vagovka–Kržeti, ureditev igrišča in parkirišča v Petrincih. Investicijski transferji se v obeh letih načrtujejo v podobnih okvirih kot do sedaj.

Tabela odhodkov za leti 2017 in 2018

Posebni del proračuna odhodke najprej razvrsti po posameznih proračunskih porabnikih, ki neposredno in »zadnji v vrsti« odločajo o porabi oziroma jo vodijo (občinski svet, nadzorni odbor, župan in občinska uprava). Nadalje pa se odhodki razdelijo glede na program oziroma področja porabe (ekonomska in fiskalna administracija; skupne administrativne službe in splošne javne storitve; lokalna samouprava; obramba in ukrepi ob izrednih dogodkih; kmetijstvo in gozdarstvo; promet in prometna infrastruktura ter komunikacije; gospodarstvo; varovanje okolja in naravne dediščine; prostorsko planiranje in komunalna dejavnost; zdravstvo; kultura, šport in nevladne organizacije; izobraževanje; socialno varstvo ter na koncu še servisiranje dolga). Pregled tako tekočih kot investicijskih odhodkov na posameznem področju, primerjava med njimi in s preteklimi obdobji so razvidni iz sheme posebnega dela proračuna in iz obrazložitvev.

Načrt razvojnih programov vključuje v obeh letih dobrih 50 projektov investicijske narave. Nekateri se permanentno izvajajo, saj predstavljajo trajno investicijsko aktivnost občine (sredstva za vzdrževanje, opremljanje oziroma pridobivanje premoženja občine), nekateri pa predstavljajo enkratno (eno- ali večleten) projekt. Nabor projektov je velik z možnostjo spreminjanja in dopolnjevanja. Le del projektov se realizira po načrtovani časovni dinamiki, ostali se prolongirajo v naslednja proračunska obdobja ali se (začasno) zamrznejo ali celo izbrišejo, če niso več aktualni. Kakšna je usoda posameznega projekta, se določi glede na prioriteto in glede na finančni okvir. Prioriteta se določi po naslednjih kriterijih: 1. po nujnosti izvedbe za delovanje javnega sistema oziroma ogroženosti ter glede na lokalni javni interes (urgentno ali zelo nujno, nujno, manj nujno, nenujno); 2. po zrelosti projekta (projekt je že v teku, projekt ima potrebno dokumentacijo in dovoljenja, projekt je še v pripravi, obstaja le ideja za projekt); 3. po (trenutni) možnosti črpanja dodatnih sredstev iz evropskega in državnega proračuna (projekt z možnostjo, z malo možnostmi, brez možnosti); 4. po višini stroškov in zahtevnosti izvedbe (zelo obsežen, velik in zahteven projekt; obsežen, velik in zahteven projekt; manj obsežen, velik in zahteven projekt). Dodatni kriteriji so tudi alokacija oziroma razpršenost investiranja, pa tudi pomembnost oziroma učinek projekta na celotno občino, sorazmerje med vloženi sredstvi in učinkom in možnost preložitve izvedbe v naslednja obdobja brez večje škode. Glede na navedeno se posamezni projekti uvrščajo v tekoče proračune. Za leti 2017 in 2018 so uvrščeni projekti določeni, kot izhaja iz splošnega in posebnega

dela proračuna, drugi projekti se načrtujejo v naslednjih obdobjih, ko naj bi bili dovolj zreli za realizacijo ali pa se lahko šele tedaj pričakuje možnost pridobitve potrebnih dodatnih sredstev za izvedbo. Osnovni okvir, ki določa splošne oziroma temeljne pogoje, pa je višina razpoložljivih sredstev. NRP za leti 2017 in 2018 daje prednost okoljski in vodooskrbni infrastrukturi ter prometni infrastrukturi. Na tem mestu je treba opozoriti, da država v novi finančni perspektivi EU-sredstev preusmerja glavniko finančne podpore s področja infrastrukture na t. i. mehke programe. Če se je v prvem obdobju (2004–2006) nadaljevalo še predpristopno financiranje prometne infrastrukture, se je v drugem obdobju (2007–2013) podpiralo zlasti okoljsko infrastrukturo. Nova perspektiva pa praktično (razen v koheziji, kjer pa že imamo svoj pomembni projekt – SORIKO) ne načrtuje omembe vredne višine sredstev za ta namen. Glede na to, da je mogoče prestavljanje sredstev in da se je država zavezala k ureditvi odvajanja in čiščenja odpadnih voda, upamo na vsaj še kakšen razpis za EU-sredstva za okoljske investicije. Nadalje imajo prednost nujni projekti na področju šolske in vrtčevske infrastrukture ter programi z velikim deležem sofinanciranja. Načrtujemo pa tudi krepitve programov spodbujanja malega gospodarstva, zlasti s projektoma rokodelske zadruge in pokrite tržnice.

Zadolževanje je v letu 2017 načrtovano zaradi projekta izgradnje zbirnega centra

odpadkov. Zgrajeni objekt se bo predal v najem JKP Komunala Ribnica, iz naslova plačane najemnine pa se bodo plačevale obveznosti do posojila. Del posojila se bo namenil za poplačilo dela stroškov projekta SORIKO, ki je nastal s prolongacijo iz preteklega leta. Celotna zadolžitev naj bi znašala 100.000 EUR. Proračun Občine Sodražica je omogočil najem novega kredita v višini 150.000 EUR že v letu 2016, a ga nismo najeli, ker smo na podlagi 23. člena ZFO prejeli povratna sredstva v okviru podpore investicij občin s strani države. Ta sredstva sicer predstavljajo dolgoročno zadolževanje, a se ne štejejo v kvoto zadolževanja občin, ker se preko njih kreditirajo evropski projekti in projekti, ki sami ustvarjajo dohodke za poplačilo (v našem primeru smo kandidirali s projektom SORIKO). Občina Sodražica je do sedaj najela dva dolgoročna kredita, oba za podporo financiranja investicijskih projektov: obnovo zdravstvene postaje v Sodražici v letu 2006 (zaključek leta 2021) in izgradnjo športne dvorane in razširitev vrtca v letu 2011 (zaključek leta 2027). Na podlagi zakonsko določenih kriterijev za izračun največjega možnega zadolževanja ima naša občina možnost zadolžitve v tolikšni višini, da odplačilo glavnice in obresti ne presega 140.380 EUR na letni ravni. Trenutna zadolženost predstavlja višino sredstev za odplačilo glavnice in obresti na 75.300 EUR (na voljo imamo še 65.080 EUR), kar predstavlja 53,6 % možne zadolženosti glede na leto 2016.

Proračun kot pravni dokument predstavlja temelj in pravno podlago za izvajanje vseh občinskih programov, hkrati pa je tudi zaveza za izvajanje teh programov. Po drugi strani pa je proračun še vedno načrt, ki daje usmeritve za delovanje, dejanska izvedba pa je predvsem odvisna od realizacije na prihodkovni ravni, kar je osnova za določitev višine realizacije na odhodkovni ravni. Ali po domače: kljub temu da smo načrtovali porabo za 20 gajb krompirja, ga na koncu lahko pojemo le toliko, kolikor ga bomo pridelali. Če smo ga pridelali manj, ga bomo tudi manj pojedli. Tako je tudi pri delovanju občine. Pri čemer se dohodki občine ne zvišujejo le s pridnostjo (kar bi veljalo pri pridobivanju sredstev iz pridobljenih projektov), ampak v veliki meri tudi z večanjem obremenitev prebivalstva (dvig dajatev in nadomestil), kar pa seveda načelno ni v interesu ljudi. Zato so tudi sredstva vendarle omejena in zato so tudi postavljene omejitve pri porabi. Prvenstveno je treba zagotoviti denar za zakonsko določene naloge, preostanek pa se lahko porabi za investicije in druge programe. Vendar Občini Sodražici že vrsto let uspeva ohranjati ravnovesje in omejevanje tekočih odhodkov v razumnih mejah, da ostaja dovolj za izvajanje razvojnih programov. Tako tudi v proračunih za leti 2017 in 2018 razvojna sredstva predstavljajo več kot polovico celotnega proračuna, kar nas uvršča med razvojno naravnane občine.

14. SEJA OBČINSKEGA SVETA

PIŠE: DARJA VERTIH

1. marca so se svetniki zbrali na 14. redni seji v tem mandatu ter obravnavali predvsem dokumente s finančnimi oz. pravnimi posledicami. Sprejeli so rebalans proračuna za leto 2017, predlog Odloka o proračunu Občine Sodražica za leto 2018, določili novo ceno programov vrtca, podali soglasje k ceni storitve pomoči na domu ter obravnavali vloge s področja komunale in prostorskega planiranja ter premoženjskih vprašanj. Prisluhnilo so tudi gostu Ludviku Miheliču, ki jim je predstavil aktivnosti, ki tečejo oz. so načrtovane ob obeležitvi 800-letnice pisne omembe Sodražice.

ODLOK O SPREMEMBI PRORAČUNA ZA LETO 2017

Občinski svet je proračun za leto 2017 sprejel že decembra 2015 skupaj s proračunom za leto 2016. Župan je tokrat svetnikom predstavil razloge za sprejem rebalansa ter obrazložil, zakaj se višina proračuna nekoliko zmanjšuje, vseeno pa je načrtovanih dobre 4 mio EUR. Povedal je, da posamezni predvideni projekti nimajo možnosti za črpanje evropskih sredstev,

niti ni pričakovati, da bodo posamezna sredstva razpisana. Obrazložil je, da se je višina dohodnine sicer krepko povečala, da pa so drugi prihodki ostali v predvidenih mejah. Svetniki so bili seznanjeni tudi z načrtovanimi investicijskimi projekti, med katerimi je poleg projekta oskrbe s pitno vodo, ki je že v teku, župan izpostavil še ureditev zbirnega centra za odpadke, ureditev centra Sodražice, vključno s pokrito tržnico, investicije vaških odborov, ureditev lokalne ceste na Novi Pot ter

agromelioracijo Gora. Svetnike je seznanil, da se z rebalansom umika projekt obnove občinske stavbe na trgu (bivša zadruge), saj zaenkrat ni možnosti sofinancerskih sredstev s strani EU-razpisov. Svetniki so spremembo proračuna soglasno podprli.

ODLOK O PRORAČUNU ZA LETO 2018

Župan je obrazložil, da so podatki o financiranju občin za leto 2018 s strani ministrstva za finance znani, poleg tega pa se glavnina projektov oz. financiranja v letu 2018 nadaljuje iz leta 2017. Obrazložil je višino proračuna za leto 2018, prihodkovno in odhodkovno stran. Predstavil je predvideni projekt rokodelske zadruge. Obrazložil je glavni namen te zadruge, ki bi lahko bila formirana tudi v kakšni drugi pravni obliki; namen pa je pripraviti zagonska sredstva – pridobiti EU-sredstva tudi za socialno podjetništvo. Povedal je tudi, da se podpira delovanje na področju kmetijstva (novi razpisi), ter izpostavil nekaj pomembnejših investicij in investicijskih

transferov. Po sprejemu predloga je bil proračun dan v javno obravnavo, nato pa ga bodo svetniki ponovno obravnavali.

CENE PROGRAMOV SODRAŽKEGA VRTCA

Program vrtca se skladno z Zakonom o vrtcih financira na podlagi ekonomske cene vrtca, ki je hkrati tudi podlaga za izstavitev računa za storitve staršem oz. uporabnikom. Zadnja cena programov vrtca v Sodražici je bila v veljavi od 1. 1. 2013. Glavni razlogi za spremembo cene so višji stroški dela (sproščeno plačno napredovanje v javnem sektorju), sprememba vrste in števila oddelkov v vrtcu ter dvig cen materiala in storitev na trgu. Svetniki so potrdili, da nova cena od 1. 3. 2017 dalje za otroke v 1. starostnem obdobju znaša 417,00 EUR mesečno, v 2. starostnem obdobju pa 364,00 EUR mesečno. Občinski svet je podprl županov predlog, da se ohrani ugodnost t. i. poletnih rezervacij za čas poletnih odsotnosti otrok v vrtcu, ki ostaja nespremenjena že vrsto let.

CENA STORITVE POMOČI NA DOMU

Storitev pomoči na domu se za območje občine Sodražica izvaja preko CSD Ribnica. Občina zagotavlja obseg storitve skladno z normativi, kar pomeni, da zagotavljamo opravljanje

storitve negovalke v obsegu 80 ur mesečno. Cena se je zadnjikrat spremenila v oktobru 2012, ko je bila določena višina 17,52 EUR za učinkovito uro. Z letošnjo spremembo, ki je v veljavi od 1. 3. 2017, pa znaša cena 18,21 EUR za učinkovito uro. Breme podražitve je Občina v celoti prevzela na svoja pleča, saj cena za uporabnika ostaja nespremenjena, to je 5,00 EUR za uro storitve negovalke.

OBELEŽITEV 800-LETNICE PISNE OMEMBE SODRAŽICE

Župan Blaž Milavec je svetnikom pojasnil, da je prva pisna omemba Sodražice dokumentirana, kar je velikega pomena. Pobudnik obeležitve te pisne omembe je Ludvik Mihelič, sicer pa je župan ustanovil iniciativni odbor za pripravo monografije, ki bo izšla ob tej priložnosti. Zamisel o pristopu k projektu, področja, ki se jih bo obdelalo, in način je predstavil Ludvik Mihelič. Povedal je, da je glavna ideja izdaja zbornika. Predstavil je koncept zbornika, imenovani uredniški odbor in urednika. Zbornik naj bi izšel spomladi 2020. Ob tem je predvidenih več prireditev, tudi kot promocija občine. Načrtuje se vsaj 30 intervjujev, zbiralo se bo dokumentarno gradivo, vključilo se bo društva. Nosilec in koordinator projekta je Občina. Župan je svetnike povabil k sodelovanju, podaji mnenja. Povedal je, da bo projekt terjal tudi nekaj finančnih sredstev, o čemer pa bo svet razpravljal v okviru proračuna. Gospod Ludvik je dal pobudo, da se ideje in predlogi lahko posredujejo tudi po elektronski pošti.

DRUGI TIR – DRUGI SAMO PO IMENU, PRVI PO DENARJU

PIŠE: JOŽE TANKO, POSLANEC SDS

Postaja več kot očitno, da v tem mandatu od Cerarjeve ekipe ni mogoče pričakovati nobenega izboljšanja v zdravstvu. Kljub Cerarjevemu hvaljenju z odličnimi rezultati in gospodarsko rastjo ne pričakujte nobenih davčnih razbremenitev ali znižanja kakšnih prispevkov. Nasprotno, lahko se pričakujejo novi davki in dajatve. Šestdesetmilijonsko izgubo (ali več) TEŠ 6 bo nekako potrebno pokrivati naslednja leta in slej ko prej se bo pojavil kakšen dodaten prispevek na polžnici za elektriko.

Ministrica za delo Anja Kopač Mrak se hvali z rastjo socialnih stroškov države. To preprosto pove, da rezultati našega gospodarskega poslovanja niso zadostni, da bi se bistveno izboljšalo zaposlovanje in posledično zmanjšali socialni problemi. In še bi lahko našteval.

A ko vladi zmanjka idej in potencialov, kako bi storila kaj res koristnega za državo, poseže po »revolucionarnih« odločitvah. Tak revolucionarni projekt je drugi tir.

Vlada je že dejala, da od tega projekta ne bo odstopila. Že v proračunu za letošnje leto je pripravila 200 mio EUR in zaposlila nekaj oseb, ki v imenu koalicije upravljajo

ta denar. Da ni poslovnega načrta, nikogar ne moti. Samo ta zagonski znesek je višji od zneska, ki ga vlada letno namenja za obnovo 6000 km državnih cest.

Kljub temu da so veliki pomisleki glede načrtovane in očitno dokončno izbrane najdražje trase proge, da se kot boljše in cenejše kažejo druge možnosti, vlada ne odstopa. Pripravila je zakon o drugem tiru po nujnem postopku, seveda z namenom, da se čim prej konča ta njena bitka z vsemi, ki tej predragi varianti nasprotujejo. Cilj te vlade in koalicije je, da do konca tega mandata projekt pripelje tako daleč, da ga ne bo več možno ustaviti. Nerazumno je, da vlada noče niti slišati o kakšni cenejši in racionalnejši možnosti. Za državo ni vseeno, ali bo drugi tir stal 600 mio EUR ali 1400 mio EUR, ali bo dolg 28 km, od katerih bo več kot 20 km trase potekalo po tunelih, ali pa bo pol krajši in le z enim, petkrat krajšim tunelom.

Prav tako se vlada ne ozira na to, da je projekt zastarel, nedorečen, nepopoln, zaradi česar se bodo pri izvajanju pojavili številni problemi, ki jih bo treba reševati sproti. To pa pomeni preprojektiranja, množico dodatnih ali več del, kar nadalje pomeni, da projekt ne bo pod nadzorom investitorja, ampak izvajalcev investicije. Sedaj najvišja znana cena projekta, 1400 mio EUR, lah-

ko še znatno poraste. Gradbeni lobiji so že hudo nestrpni, saj jih je strah, da bi morebitna nova (za njih napačna) vlada projekt ustavila.

Ta pristop je popolnoma enak, kot smo ga spremljali pri izvajanju avtocestnega programa ali kot je bil pri TEŠ 6. Nobeden od teh ne more biti v ponos državi. So se pa nekateri nekaznovano precej »omastili«. Menda naj bi bilo vse zakonito, saj kakšnih resnih preiskav in obsodb še ni bilo – ne v enem ne v drugem primeru.

Tudi zunanje, nepolitično okolje se odziva podobno. V Kopru je močna podpora drugemu tiru (kot pri TEŠ 6 v Šoštanju in Velenju), tudi luški sindikati projekt močno podpirajo ... Kar pomeni, da spet odločajo čustva in sla po javnem denarju in ne razsodnost.

Ker tudi projekt drugega tira ne bo rentabilen, bomo spet na vrsti davčni zavezanci. Vsi, ne bo nobenih izjem. Stroške nasedle investicije bo treba pokrivati, upniki ne bodo odpisali ničesar. To pa pomeni, da se bodo rezala sredstva za socialo, pokojnine, šolske malice, prevoze, poskočil pa bo tudi kakšen davek, npr. DDV.

Nič ni in ne bo zastoj. Taka zablodela investicija, naj je še tako daleč stran od nas, neposredno (pri)zadene tudi nas.

OSKRBA S PITNO VODO NA OBMOČJU SODRAŽICA–RIBNICA–KOČEVJE

Poročilo o realizaciji v letu 2016

PRIPRAVILI: ANTUN GAŠPARAC, UNIV. DIPL. ING. GRAD., NEVENKA DROBNIČ, UNIV. DIPL. ING. GRAD., SONJA REPAR, UNIV. DIPL. ING. VOD. IN KOM. INŽ., VINKO ČAMPA, KOM. INŽ.

Na področju občin Kočevje, Ribnica in Sodražica večji del oskrbe z vodo zagotavlja osrednji vodovodni sistem Sodražica–Ribnica–Kočevje, ostala področja pa imajo oskrbo z vodo zagotovljeno iz manjših vodovodnih sistemov. Glavni cilj občin na področju oskrbe s pitno vodo je zagotoviti svojim porabnikom ustrezno oskrbo s pitno vodo, kar pomeni zagotavljanje zadostnih količin vode ustrezne kakovosti. Ta cilj se uresničuje s projektom Oskrba s pitno vodo na območju Sodražica–Ribnica–Kočevje, tako da se v sistem javne oskrbe s pitno vodo vključuje največje možno število porabnikov oziroma kar največja območja posamezne občine. Predvsem so pomembna območja, ki sedaj oskrbe s pitno vodo nimajo primerno urejene in ki se bodo s tem projektom ustrezno uredila v smislu izgradnje novih objektov oziroma obnove obstoječih.

Projekt SO-RI-KO obsega izgradnjo 65.570 metrov cevovodov, enajstih črpališč, štirih vodohranov in treh naprav za pripravo pitne vode. S tem bo v občinah Kočevje, Ribnica in Sodražica zagotovljena ustrezna infrastruktura za oskrbo s pitno vodo za več kot 85 % prebivalcev, med drugim tudi za prebivalce, ki sedaj nimajo urejene oskrbe s pitno vodo iz javnega vodovodnega omrežja.

Z resnimi deli pri projektu se je začelo na začetku aprila 2016 in v obdobju od začetka aprila do konca novembra so se dela izvajala na območju vseh treh občin. Finančna realizacija projekta znaša 4.641.844,30 EUR (brez DDV), od tega 3.769.106,16 EUR

(brez DDV) za vodovodni sistem, 476.645,03 EUR (brez DDV) za čistilne naprave ter 396.093,11 EUR (brez DDV) za ostalo, kar skupaj predstavlja 18,8 % vrednosti celotne investicije. Položenih je bilo 18.083 metrov vodovodnih cevi, kar predstavlja 27,6 % načrtovanih cevi, in postavljen vodohran Globel, na katerem so dela trenutno v zaključni fazi. Konec septembra so se začela tudi dela na čistilni napravi Blate in nato še na čistilni napravi Slovenska vas.

OBČINA SODRAŽICA

V občini Sodražica so se dela najprej začela na odseku od vasi Podstene do naselja Globel in naprej proti Sodražici. Od Sodražice proti Ribnici so dela potekala tudi od obstoječe čistilne naprave v Sodražici, mimo obstoječega vodohrana in vse do klorirne postaje v kraju Zamostec. V obdobju od začetka aprila do konca novembra je bilo na tem območju položenih 8054 metrov vodovodnih cevi, zgrajeni trije vodovodni jaški, nad naseljem Globel pa je bil na novo zgrajen vodohran s kapaciteto 50 m³. V naselju Globel je predvidena izgradnja manjše čistilne naprave za pripravo pitne vode s kapaciteto 25 l/s, preko katere se bo čistila voda iz zajetja Podstene in distribuirala delno do porabnikov občine Sodražica, delno pa do vodohrana Sodražica in naprej proti Ribnici.

Vrednost investicije po podpisanih pogodbah, brez DDV

	Sodražica (€)	Sodražica (%)	Ribnica (€)	Ribnica (%)	Kočevje (€)	Kočevje (%)	SKUPAJ BREZ DDV (€)	SKUPAJ (%)
Čistilne naprave	205.381,00	4,1	1.650.562,33	33,0	3.144.056,68	62,9	5.000.000,00	100
Čistilne naprave - nepredvidena dela (10 %)	20.538,10	4,1	165.056,23	33,0	314.405,67	62,9	500.000,00	100
Vodovodni sistem	2.891.066,80	17,3	5.158.656,14	31,0	8.616.740,17	51,7	16.666.463,11	100
Vodovodni sistem - nepredvidena dela (10 %)	289.106,68	17,3	515.865,61	31,0	861.674,02	51,7	1.666.646,31	100
Projektna dokumentacija	74.068,30	17,3	132.163,29	31,0	220.758,41	51,7	426.990,00	100
Obveščanje javnosti	9.250,00	33,3	9.250,00	33,3	9.250,00	33,3	27.750,00	100
Inženir - nadzor	65.389,11	14,4	142.965,22	31,4	246.645,67	54,2	455.000,00	100
SKUPAJ	3.554.799,99	14,4	7.774.518,82	31,4	13.413.530,62	54,2	24.742.849,42	100

POSKRBIMO ZA VEGETACIJO OB JAVNIH CESTAH

PRIPRAVIL: MEDOČINSKI INŠPEKTORAT IN REDARSTVO OBČIN DOBROPOLJE, LOŠKI POTOK, RIBNICA, SODRAŽICA IN VELIKE LAŠČE

Dnevi končno postajajo daljši in tudi temperature so iz dneva v dan prijetnejše. Ja, končno prihaja pomlad, letni čas, ko vse okoli nas oživi. In ko se v življenje prebudi vsa narava, oživijo tudi naše žive meje. V mislih imamo predvsem tiste, ki so posajene ob javnih cestah. Pogosto se namreč zgodi, da majhen grmiček, posajen tik ob robu parcelne meje, že čez nekaj pomladi sega daleč na pločnik ali cesto. Previsoka in razraščena vegetacija ob javnih cestah predstavlja oviro, prav tako pa ogroža varnost udeležencev v cestnem prometu, tako pešcev kot kolesarjev in voznikov.

Zakonodajalec je s ciljem zagotovitve varne uporabe javne ceste za vse udeležence v prometu in preglednosti občinske ceste v 98. členu Zakona o cestah (Uradni list RS, št. 109/10, 48/12, 36/14 – odl. US, 46/15) jasno določil: »V območju nivojskega križišča občinskih cest, križišča občinske ceste z železniško progo (preglednostni prostor) ali v območju cestnih priključkov na občinsko cesto (pregledno polje) ter na notranjih straneh cestnih krivin (pregledna berma) ni dovoljeno vzpostaviti kakršne koli

vegetacije ali postaviti objekte, naprave in druge predmete ter storiti kar koli drugega, kar bi oviralo preglednost cest, križišča ali priključka.«

Skladno z navedenim in drugimi zakonskimi določbami o prepovedi ogrožanja varne uporabe javne ceste in zahtevami glede varnosti vseh udeležencev v prometu to pomeni, da:

- je prepovedano postavljati ograje, zasaditi živo mejo, drevje, trte ali druge visoke nasade ali poljščine, ki bi ovirale preglednost ceste;
- so posegi v prostor varovalnega pasu občinske ceste dovoljeni le s soglasjem upravljalca občinske ceste;
- zaradi preglednosti živa meja ob občinski cesti ne sme presegati višine 75 centimetrov od nivoja vozišča;
- morajo biti drevesa, ki rastejo ob omenjenih cestah, obrezana tako, da je prosta višina nad cesto najmanj sedem metrov.

Osnovni namen naše službe je preventiva, ozaveščanje in pomoč občanom, zato poskrbimo za zelenje ob javnih cestah. Tako se bomo izognili marsikateri nevedčnosti in slabi volji, saj je za kršitve in neupoštevanje navedenih pravil predpisana kazen, inšpektorji pa smo ob zaznanih nepravilnostih dolžni izvajati predpisane sankcije.

ČISTILNA AKCIJA

BESEDILO IN FOTOGRAFIJE: PAVLE KOŠIR, TD SODRAŽICA

V soboto, 8. aprila, smo se že trinajstič zapored udeležili čiščenja naše okolice, ki ga je organiziralo Turistično društvo. Tudi letos smo z akcijo pohiteli, da nas hitro rastoča vegetacija ter dela na poljih in vrtovih ne bi prehiteli. Obisk je bil presenetljivo dober, saj se je, verjetno tudi zaradi zares lepega vremena, akcije udeležilo več kot 40 čistilcev. Kljub prepričanju, da smo v prejšnjih akcijah že dodobra očistili svojo okolico, nas smeti oziroma tisti, ki jih mečejo, tudi tokrat niso »razočarali«. Predvsem ob cestah se zdi, da je vedno več odpadne embalaže.

Timotej in Jan sta se pogumno borila s smetmi.

Utružena, a vseeno nasmejana odprava v Kadice

Vsako leto odkrijemo tudi kakšne večje grehe, tokrat nad Kadicami ob regionalni cesti, sicer že v sosednji občini. Zgrozili smo se nad kupom avtomobilske, kopalniške, vrtno in ne vem kakšne še opreme, ki je ležala na bregu in v potoku gozdnega rezervata Kadice. Človek bi pričakoval, da takšni packi vsaj zabrišejo sledi za sabo, pa kaj ko na položnicah v smeteh ostanejo imena in priimki. Ni dosti manjkalo, da bi odpadke namesto v zbirni center odpeljali kar na – verjetno nehote – priloženi naslov. Kakor koli že, udeleženci smo se pogumno spopadli s smetmi, do poldneva smo jih nabrali kar lep kup (približno 8 m³), predvsem odpadne embalaže. Da je akcija dobro uspela, so poleg zagnanih udeležencev prispevali še Komunala Ribnica, Občina Sodražica in Pekarna Ajdič, za kar se jim najlepše zahvaljujemo. Seveda ne smemo pozabiti omeniti tudi tradicionalnega zaključka v gasilskem domu – hvala tudi gasilcem za gostoljubnost. Pa nasvidenje in lepo vabljeni naslednje leto.

DOBRODOŠLI SO VSI!

BESEDILO IN FOTOGRAFIJA: JASNA JANEŽ

Ko jo zagledaš, je skorajda kot v pravljici. V objemu gozda in sosednjih vrhov se na 1016 metrih n. v. bohota kočna na Kamnem griču. Ko stopiš vanjo, začutiš domačnost krušne peči in toplino ljudi. Dva izmed njih sta oskrbnika kočne, Mira in Miran Mohar.

Kočna je stara okrog dvajset let, današnja oskrbnika pa sta jo prevzela pred dvema letoma. Lastnik je Planinsko društvo Loški Potok. Pozimi je odprta ob sobotah in nedeljah, sicer pa samo ob nedeljah. Do nje lahko pridete po štirih glavnih poteh, vmesnih pa je še veliko več. »Od hrane imamo samo domače stvari. Kalamarov ali dunajskega zrezka tukaj ne boste našli. Kuhamo enolončnice, ajdove žgance, odojke, krače,« pove Mira Mohar. Največ pohodnikov je srednjih let, vendar oskrbnika poudari, da prihajajo ljudje vseh generacij. Od pol leta starega dojenčka do starejših, ki štejejo devetdeset let in še čez. Redni pohodniki so vseeno starejši. Glede na to, da se je dom na Travnici gori zaprl, je obisk pozimi večji, poleti pa ni

razlike. Prav tako v poletnih mesecih kljub toplejšim dnevom ne pride več pohodnikov kot pozimi. V hudem mrazu in snegu do vrha prispejo le pohodniki, ki hodijo vse leto. Kdor ne zmore, se precejšen del poti pripelje z avtom, ostanek pa prehodi.

Oskrbnika pove o zanimivi skupini, ki je kočna na Kamnem griču našla slučajno med potjo od Iga do Crikvenice. Po dogovoru se tu prirejajo različna praznovanja. V kočni se lahko prespi, saj ima kar nekaj prenočišč. Mira Mohar pravi, da

je zanjo čar kočne veselje, ki ga pohodniki prinesejo s petjem in plesom. Prav tako tu najdejo tisto pravo besedo, ki jo v današnjem hitrem tempu življenja vsi še kako potrebujemo. Da je vzdušje še bolj veselo, so obiskovalci zbrali denar za kitaro. Trenutno se denar zbira še za harmoniko. Ljudje ob dobremu razpoloženju lahko uživajo v čudovitem razgledu, ki sega daleč do Julijskih Alp, Risnjaka, Snežnika, ob sončnem dnevu celo do Triglava.

Kočna na Kamnem griču je del sodraške pešpoti, o kateri je več povedal član upravnega odbora Športnega društva Sodražica Janez Mihelič, ki je tudi vodja pohodniške sekcije. Pot je krožna, začne in konča se v Sodražici. »Na poti so usmerjevalne table in markacije. Na tablah so označene znamenitosti, ki jih lahko vidimo na poti,« pove Janez Mihelič. In teh ni malo. V bližini vasi Podklanec so Kadice, naravni spomenik, ki je bil razglašen z

odlokom o zaščiti. Med znane točke sodijo še Travnica gora, pa hrib nad njo, imenovan Mali Marinovec, naravni most Velb, Globoka jama, Pristava. Kot zanimiv vzpon sogovornik omeni hrib Kaliči, ki je visok okoli 1100 metrov. »Poleti je tukaj vse belo kot na Golici,« pravi in razloži, da je tu vse polno zvončkov. Pove, da del poti poteka ob rimskem zidu. Je tudi del nekdanje ribniške transversale, kar pomeni, da je dvojno markirana – z oznakami sodraške pešpoti in planinskimi oznakami. Ob tem vodja pohodništva opozori na mlade, ki so jim danes bližje aplikacije na telefonih kot papirnat zemljevid. Tako je sam del poti posnel z GPS-napravo. Upa, da bo nekoč tako posneta cela pot. Mi pa upamo, da jo bo prehodilo čim več pohodnikov, od blizu in od daleč. Pot pod nogo!

ZDRAVJE V OBČINI

PIŠE: DARJA VETRIH

Nacionalni inštitut za javno zdravje je v letih 2015 in 2016 izvedel projekt, v okviru katerega je za vsako slovensko občino pripravil kratko publikacijo s prikazom ključnih kazalnikov zdravja, tveganega vedenja, preventivnih aktivnosti in umrljivosti. Publikacija je dostopna na spletni strani obcine.nijz.si, s katere smo vam pripravili krajši povzetek.

Sodražica kot občina pozitivno odstopa pri kazalniku prirast prebivalstva (razmerje med seštevkom naravnega in selitvenega prirasta na določenem območju), ki je večji od slovenskega povprečja. Prav tako je nadpovprečen kazalnik telesni fitnes otrok, ki je merjen pri populaciji, stari 6–15 let, in sicer se izračuna kot povprečna vrednost standardiziranih vrednosti štirih gibalnih merskih nalog glede na starost in spol (dviganje trupa, tek na 600 m, predklon na klopici, vesa v zgibi). Od slovenskega povprečja je v sodraški občini manjša splošna umrljivost (umrljivost ne glede na vzrok smrti).

Po drugi strani pa smo Sodražani precej samokritični glede svojega zdravja, saj je delež prebivalcev občine, ki so svoje zdravje ocenjevali kot dobro, manjši od slovenskega povprečja. V naši občini je nadpovprečna tudi odzivnost v programu Svit, presejanju za raka debelega črevesa in danke, medtem ko je odzivnost v programu Zora, presejanju za raka materničnega vratu, podpovprečna.

BITI ALI NE BITI ČLAN DRUŠTVA?

PIŠE: JASNA JANEŽ, FOTO: ARHIV MKS SODRAŽICA IN KLUBA KRESNIČKA

Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) iz konca leta 2016 je v občini Sodražica 365 mladih med 15. in 30. letom starosti, kar predstavlja slabih 17 % vseh prebivalcev sodraške občine. Skupno je v naši občini registriranih kar 21 društev, katerih člani se udeležujejo na različnih področjih. Priložnosti za aktivno vključevanje mladih je torej več kot dovolj. Kakšno pa je dejansko zanimanje za različne društvene dejavnosti, sodelovanje pri projektih in aktivno članstvo v društvih?

Izmed vseh registriranih društev sta dve posebej namenjeni mladini – Mladinski klub Sodražica (MKS) in Klub Kresnička. Pri tem pa je treba poudariti, da aktivnost mladih ni vezana le na ti dve društvi, temveč se mnogi aktivirajo tudi v okviru drugih – največ v okviru prostovoljnih gasilskih društev (PGD Sodražica, PGD Gora, PGD Vinice, Zapotok, PGD Zamostec in PGD Žimarice, Globel, Podklanec), TD Sodražica, Smučarskega kluba Sodražica, Kluba harmonikarjev Urška, ŠD Extrem in TŠD Gora, prav gotovo pa tudi še v kakšnem drugem, ki ni navedeno.

In zakaj se mladi odločajo za sodelovanje v društvu? Tisti, ki so sodelovali v pogovoru, so vključeni v vsaj eno izmed navedenih društev, razlogi za to pa so bolj ali manj podobni – največkrat jih prepričajo družba, torej sodelovanje s prijatelji podobne starosti, kakovostno preživljanje prostega časa, kamor sodijo skrb za zdravje, rekreacija in ukvarjanje s športom, pridobivanje novih izkušenj (tudi kot pomoč pri izbiri šolanja ali v namene poklicne poti), organiziranje kulturno-športnih dejavnosti za občane in širšo javnost (npr. vsakoletni oratorij, smučarski tečaji za otroke, Dramsko-glasbena mineštra, Jazz večer, Oder mladih, Večer na trgu, Tržni dan, Predbožični koncert ipd.), pomoč občanom (npr. gašenje požara, pomoč po poplavih, prostovoljstvo, projek-

ta 72UR in 8UR) ipd. Predsednik Kluba Kresnička Andrej Kos poudarja, da so mnoge prireditve postale tradicija, preko katere mladi v občini pustijo svoj pečat, in imajo zato pogoje za nadaljnji obstoj. Podpirajo jih namreč tako na Občini kot tudi občani, s katerimi imajo neposredni stik, in prav zato lahko mladi na tem področju naredijo največ.

Po drugi strani se moramo zavedati, da se vsi mladi ne vključujejo v domača društva. Vendar pa to ne pomeni, da si tega ne želijo, ampak so mnogi v veliki meri vključeni v različne projekte in dejavnosti v okviru svojega izobraževanja in jim zato manj časa ostane za udeleževanje v domačem okolju. Morda bi bilo smiselno, da bi se kakšno izmed domačih društev povežalo z drugimi društvi ali projekti, v katere so vključeni posamezni občani (npr. Društvo ljubiteljev eksotičnih živali Bioexo, Humanitarno-medicinska odprava Madagaskar 2018), in tako preko povezovanja in medsebojnega sodelovanja pridobivalo novo znanje in izkušnje. Poleg tega med prednosti, ki jih mladi navajajo, sodijo še aktivno preživljanje prostega časa in širjenje socialne mreže ter druženje s podobno, pa tudi različno mislečimi ljudmi, kar zahteva sprejemanje drugačnih mnenj in iskanje nekega skupnega interesa. Pri tem pa je treba poudariti tudi pomen vizije društva, saj se samo druženje lahko sprevr-

že v prazno zabijanje časa brez nekega cilja. Vse to je pozitivno tudi z vidika izboljšanja posameznikove samopodobe, saj je občutek, da si nekaj naredil, soorganiziral neki dogodek ali opravil dobro delo, velika potrditev, da lahko aktivno soustvarjaš neko družbo in v njej pustiš pomemben pečat. Težave se lahko pojavijo v primeru, ko vsi člani niso enakovredno aktivni pri soorganiziranju dogodkov. To lahko pripelje do konfliktov znotraj skupine. Vendar tudi prilagajanje je ena od kompetenc, ki jo je vredno urediti. Z delovanjem v društvu si lahko pogosteje izpostavljen kritikam, saj nikoli ne veš, kaj bo komu všeč in kaj ne. Je pa na drugi strani to tudi priložnost, da se tiste, ki jim tvoje delo ni všeč, povabi zraven in tako izkoristi različne ideje in poglede. Poleg tega je treba upoštevati, da mora društvo oz. projekte znotraj društva tudi nekdo voditi, tako da so dejavnosti znotraj društva lahko priložnost za razvoj in krepitev vodstvenih spretnosti, kar pa je tudi ena od pomembnih kompetenc znotraj vseživljenjskega učenja. Se je pa vsekakor treba zavedati, da vodstveni položaji prinašajo mnogo odgovornosti ter zahtevajo veliko truda in časa, kar mnogi navajajo kot slabost vključenosti v društvo. K temu sodi tudi upoštevanje državne birokracije, ki pogosto ni najbolj smiselna oz. je lahko ovira za delovanje manjših društev. Je pa prav to lahko po drugi strani priložnost oz. podlaga za delo na kakšnih drugih področjih, npr. v lokalni politiki, na delovnem mestu ipd.

V dobi, ko se stopnja formalne izobrazbe dviguje, se pri iskanju delovnega mesta vse bolj upoštevajo tudi kompetence, pridobljene na različnih neformalnih področjih. Namreč dejstvo je, da so prav neformalne izkušnje tiste, ki iskalce zaposlitve delajo posebne in zanimive ter jih ločujejo od ostalih iskalcev s podobno izobrazbo. Formalna izobrazba seveda je pomembna, so pa de-

lodajalci vse bolj pozorni tudi na dodatna znanja in izkušnje. Vse to pa poleg pridobljenih kompetenc kaže tudi na motiviranost za delo in angažiranost posameznika, kar pa sta pogosto ključni lastnosti, ki ju išče delodajalec. V ta namen je bil ustanovljen Zavod Nefiks, ki mladim in mladinskimi organizacijam pomaga pri beleženju, predstavljanju in promoviranju neformalno pridobljenega znanja in kompetenc ter razvoju zaposljivosti mladih. Prav zato v zavodu veliko časa posvetijo vključevanju, prepoznavanju in upoštevanju mladinskega ter prostovoljnega dela. Tadej Košmerl, aktivni član Zavoda Nefiks, poudarja, da svoje neformalno pridobljene kompetence beleži vse več mladih. Zavod Nefiks mlade preko spleta, sejemskih predstavitev, lastnih izobraževanj in dogodkov spodbuja k vpisovanju neformalnih kompetenc v t. i. indeks Nefiks. Gre za orodje, ki je namenjeno beleženju in potrjevanju neformalno pridobljenih znanj in kompetenc in je dostopno na spletu (na Nefiksovi spletni strani, kjer je tudi več informacij: www.nefiks.si) ali v obliki knjižice. To morebitnemu kasnejšemu delodajalcu predstavlja potrdilo o aktivnosti in da na enem mestu dober vpogled v posameznikove kompetence in izkušnje,

pa tudi osebnostne lastnosti, ki bi mu lahko pomagale pri uspešnem iskanju zelenega delovnega mesta.

Tudi mladi, ki so bili vključeni v pogovor, se zavedajo, da ima lahko aktivno sodelovanje v društvu prednosti pri iskanju zaposlitve. Po njihovem mnenju na eni strani na tak način delodajalec vidi, da si pripravljen aktivno in samoiniciativno sodelovati z drugimi ljudmi (sposobnost timskega dela), da se zna prilagajati in prispevati različne ideje, na drugi strani pa članstvo v društvu tudi poveča možnost za pridobitev kakšnega dodatnega stika. Včasih pa se celo zgodi, da se o nekom, ki dobro opravlja svojo funkcijo, glas hitro razširi in lahko morebitni delodajalci sami pristopijo do posameznika. Seveda pa je to močno odvisno od tega, za kakšno delovno mesto gre, saj večino delodajalcev vseeno v veliki meri zanimata tudi hitrost in kakovost opravljenega dela. Na ribniški enoti Zavoda RS za zaposlovanje poudarjajo, da se neformalnim izkušnjam res posveča več pozornosti, vendar pa je to zelo odvisno tudi od samega delodajalca. Menijo, da je dobro, da si nekam vključen, žal pa konkretnih podatkov o povezanosti med vključenostjo v društvo in uspešnostjo pri iskanju zaposlitve nimajo.

Vsekakor je zanimivo dejstvo, da je izmed vseh mladih med 15. in 30. letom v naši občini po podatkih SURS le 14 brezposelnih (slabi 4 %), 152 (42 %) se jih še izobražuje (dijaki in študenti), ostali (dobra polovica mladih) pa imajo zaposlitev. Taka statistika je seveda spodbudna, k njej pa gotovo vsaj nekaj prispeva tudi aktivna vključenost velikega števila mladih v različna sodraška in druga društva. Samo za primer: v Mladinski klub Sodražica je letno včlanjenih okrog 50 mladih, v Klub Kresnička med 20 in 30, Športno društvo Extrem vključuje 20 mladincev, Turistično društvo 30, PGD Sodražica okrog 20 in PGD Zamostec okrog 30. Za druga društva žal nimam podatkov, vsekakor pa to ni končna številka. Pri tem je seveda treba poudariti, da je kar nekaj mladih vključenih v več društev, tako da je

težko oceniti, koliko mladih ostaja ne vključenih, predvideva pa se, da ne veliko.

Ernest Pirnat, dolgoletni koordinator mladine na različnih področjih sodraške občine, pozdravlja vključenost mladine v (kar) dve mladinski društvi, ki sta se že izkazali s projekti, organiziranimi na visoki ravni, kljub temu da nobeno od društev ne razpolaga z velikimi finančnimi viri. Pri tem poudarja, da bi lahko mladi še aktivneje sodelovali z Občino ali drugimi pristojnimi institucijami, da bi te zagotovile takšne in drugačne pogoje za izvajanje različnih aktivnosti in projektov, tudi na meddruštveni in medgeneracijski ravni (npr. projekt Pletemo mreže, ki je pred leti povezal mladinsko gibanje z nekaterimi zasebniki s področja gospodarstva in institucijami javnega sektorja). Prav tako meni, da je poleg mladinskih društev in Športnega društva Extrem, ki sicer nimajo največjega deleža med mladimi, skrbijo pa za številne mlajše vadbene skupine otrok in mladih, medtem ko v nekaterih drugih društvih podmladka manjka. Namreč dejstvo je, da si je treba delovanje podmladka zamisliti načrtno in premišljeno, sicer se lahko zgodi, da zaradi staranja članstva čez nekaj let nekatera društva ne bodo več delovala. Čeprav torej lahko rečemo, da so mladi na splošno precej aktivni, je na tem področju možno še marsikaj narediti.

Dragi mladi! Vam pa polagam na srce, da že v času najlepših let aktivno soustvarjate družbo, saj si tako nabirate dragocene izkušnje, ki vedno pridejo prav, in tako mislite tudi na svojo prihodnost. Različna društva bodo vesela novih idej in iniciativnih posameznikov. Blaž Krajnc, novi predsednik Mladinskega kluba Sodražica, pravi, da lahko poleg obilo druženja in zabave vsak postane del neke ekipe, ki organizira zanimive dogodke in pridobiva nova znanja. Najboljši pa je končni občutek, da si ustvaril nekaj zares velikega in uspešnega. Pri tem pa seveda ne pozabite na svoje prijatelje, saj je predvsem to tisto, kar največ pomeni in šteje. Akcija!

PRAZNOVANJE V MARCU

PRIPRAVILI: ANITA TURK ŠVEIGL IN MOJCA ŠILC

»Osmi marec, dan žena, dan vseh mamic in deklet, vsaka v roki nosi cvet, vsaka srečno se smehlja.« Tako je zvenel uvod v letošnjo prireditev ob 8. marcu, za katero sta združila moči OŠ dr. Ivan Prijatelj Sodražica in Društvo upokojencev Sodražica. Prireditev je potekala 7. marca 2017 v telovadnici osnovne šole.

Po uvodnem pozdravu povezovalcev večera, Mihe, Anje in Davida, nas je takoj ogrela plesna skupina Društva upokojencev Kočevje z zelo zgovornim imenom Zimzelenke. Energične upokojenke želijo s svojimi nastopi pokazati, da lahko tudi v zrelih letih počnejo nekaj lepega in veselega zase in za druge, kar jim je na našem odru zagotovo uspelo. V nadaljevanju nam je nekaj lepih

besed v imenu Društva upokojencev Sodražica namenila ga. Cvetka Vesel. Za njo so se nam predstavili folklorna skupina iz vrtca ter oddelki podaljšanega bivanja (OPB) 3, 4 in 5 iz OŠ dr. Ivan Prijatelj Sodražica. Gospa Andoljšek nam je zapela s svojima vnukinjama, o tegobah upokojenca v času računalniškega buma pa sta se na hudomušen način pogovorili ga. Olga in ga. Minka. Pevski zbor DU Sodražica je zapel nekaj ljudskih pesmi, za konec pa so Zimzelenke še enkrat ogrele občinstvo.

Ker je bila rdeča nit prireditve preplet mlajše in starejše generacije v sožitju, so se tako tudi točke prepletale med seboj. Ob koncu nam je Miha zaželel še: »Naj ta dan poseben bo za vas, mladenke brhke in ženice,

prešerno voščim vam na glas, poklonim travniške cvetlice. Lepota vaša je in čar cvetočih barvnih lepotic, toplina srčka naj bo dar in dnevi vaši brez bodic.« Tej želji se pridružuje tudi Anita Turk Šveigl in Mojca Šilc, učiteljici. Zahvaliti bi se želeli še Društvu upokojencev Sodražica, učiteljicam OPB, g. Srečku Benčinu in vsem ostalim, ki ste poskrbeli, da je bila prireditev tako lepa. Se vidimo prihodnje leto!

200-LETNICA JAVNE ŠOLE V SODRAŽICI

PIŠE: MAJDA KOVAČIČ CIMPERMAN, OŠ DR. IVAN PRIJATELJ SODRAŽICA

V šolskem letu 2016/2017 obeležujemo dvestoletnico javne šole v Sodražici. Dvesto let šolstva je dolga in častitljiva doba, na katero smo lahko vsi soustvarjalci in soudeleženci šolstva v Sodražici resnično ponosni.

Vse nekdanje učence, nekdanje zaposlene na sodraški šoli in krajanje vljudno prosimo, da zapišete svoje vtise o šoli in šolanju in nam jih posredujete.

Veseli bomo tudi starih fotografij, šolskih dokumentov, spričeval, šolskih zvezkov in drugih predmetov ter šolskih pripomočkov, če nam jih boste posodili za razstavo ob dnevu odprtih vrat in za slovesnost, ki bo potekala v sredo, 24. maja 2017, v popoldanskem času.

Osnovna šola dr. Ivan Prijatelj Sodražica vabi na

SLOVESNO PRAZNOVANJE 200-LETNICE JAVNE ŠOLE

v sredo, 24. maja 2017,

ob 15.30
ODPRTA VRATA UČLNIC - POUK NEKOČ IN DANES

ob 17.30
OSREDNJA PRIREDITEV v športni dvorani

ob 18.30
OGLED RAZSTAVE Šolstvo v Sodražici skozi čas

Veselimo se srečanja z vami!

V. d. ravnateljice
Majda Kovačič Cimperman, prof.

ANDRAŽ ŽLINDRA – SODRAŽAN, PO CELEM SVETU ZNAN

SPRAŠEVALA: ŠPELA LEVSTEK, 9. A, FOTO: IZ OSEBNEGA ARHIVA ANDRAŽA ŽLINDRE IN ŠD SIBOR

Živijo, Andraž, ko sem izvedela, da si se 17. marca na svetovnem prvenstvu v ju-jitsu v Atenah uvrstil na tretje mesto, se mi je porodilo veliko vprašanj. Bi mi odgovoril na nekatera? Koliko let že treniraš ju-jitsu?

Treniram ga že šest let.

Ali si že kdaj prej dobil kakšno nagrado?

Ja, sem. Doma imam 43 medalj, od tega so bolj pomembne le iz Nemčije, saj brez teh ne bi šel v Atene in seveda iz Aten. To je bilo prvo večje tekmovanje, ki sem se ga udeležil.

Koliko časa si se pripravljaj na svetovno prvenstvo?

Pripravljaj sem se približno dva meseca in pol.

Kdaj ste odpotovali v Atene in za koliko časa?

Odpotovali smo v četrtek, 16. marca, ob 5.30 iz Kočevja v Zagreb, potem pa iz Zagreba z letalom v Beograd in iz Beograda v Atene. Domov smo se vrnili v nedeljo, 19. marca, ob 12.00.

Ali ste si kljub tekmovanju ogledali Atene?

Ogledali smo si le akropolo, ker nismo imeli veliko časa.

Nam lahko na kratko opišete dan tekme?

Tekmovanje sem imel v petek. V dvorano smo prišli ob 8.00 zjutraj. Tekmoval sem v duo sistemu (v paru) z Galom. Ogrevati sva se začela ob 8.45. Prvo tekmo sva imela ob približno 9.15 proti Grkoma, premagala sva ju za tri točke. Drugo borbo sva imela proti Francozoma. Premagala sta naju za dve točki, zato sva imela ob štirih popoldne borbo za 3. mesto. Vmes je bilo kosilo. Po kosilu smo imeli nekaj časa za počitek, potem pa sva se z Galom začela pripravljati na borbo. Proti nama sta se borila Belgijca, ki sva ju premagala za sedem točk. Potem pa smo le še čakali na podelitev.

Kaj pomeni duo sistem?

Duo sistem je prikaz določenih napadov in obramb. Naučiti se moramo štiri serije, v vsaki po pet napadov. Sodnik izbere tri napade v vsaki seriji. Te moramo čim boljše izvesti.

Kaj je cilj tega športa?

Cilj duo sistema je čim boljše pokazati določene napade ter obrambe, v borbah pa dobiti čim več točk. V 1. delu – udarci, v 2. delu – meti in v 3. delu – držati nasprotnika v prijemu 15 sekund ali izvajati vzvod, dokler ne poteče čas in se preda.

Kakšna oblačila morajo nositi športniki?

Nosimo kimono.

Kako velika je borilna površina, na kateri tekmuje?

Borimo se na blazinah velikosti 10 x 10 m.

Koliko časa traja borba?

Duo sistem od 10 do 15 minut; borba traja tri minute, če pa je izenačeno, sledi enominutna pavza, potem pa tekma še dve minuti.

Si zadovoljen z rezultatom?

Z rezultatom sem več kot zadovoljen. Pričakoval sem veliko slabše rezultate, ker je bilo to moje prvo večje tekmovanje.

Kaj je tvoja največja motivacija?

Greš gor, pokažeš, kaj znaš, in narediš po svojih najboljših močeh.

Andraž Žlindra si bo to prvenstvo vsekakor zapomnil, mi pa tudi!

VABILO NA
PREDSTAVITEV KNJIGE

NADUČITELJ

26. maja 2017 ob 19. uri

bo v dvorani OŠ dr. Ivan Prijatelj predstavitev nove knjige avtorja Ivana Šege z naslovom NADUČITELJ.

Ker se zgodba dogaja v Sodražici, bo zanimiva prav za njene prebivalce.

Vljudno vabljeni!

Predstavitev knjige bo tudi v Miklovi hiši v Ribnici, in sicer 30. maja 2017 ob 19. uri, ter 7. junija ob 19. uri v Knjižnici Kočevje.

OBISK PTUJSKIH KURENTOV NA OŠ DR. IVAN PRIJATELJ SODRAŽICA

PRIPRAVILA: MAJDA KOVAČIČ CIMPERMAN

V petek, 24. 2. 2017, je bil zadnji šolski dan pred zimskimi počitnicami in našo šolo so obiskali kurenti iz Društva generacije s Ptuja. Otroci vrtca ter učenci matične in podružnične šole Sveti Gregor so se tretjo šolsko uro zbrali v dvorani šole in počakali na prihod ptujskih kurentov. Številni učenci so se prav za ta namen našemili, saj je letošnji pustni torek prišel v času zimskih šolskih počitnic, in tako so pričarali nekaj predpustnega vzdušja na šoli.

Gromko zvonjenje, ki se je zaslilo iz avle, je naznanjalo veličasten prihod kurentov v dvorano. Vsem navzočim v dvorani so se predstavili v sprevodu, s plesom in zvonjenjem kravjih zvoncev. Vrtčevskim malčkom sta gromko zvonjenje in značilna kurentova oprava sprva vzbujala nekoliko nelagodja in strah, a so ju hitro premagali in z navdušenjem spremljali predstavitev. Kurenti so bili do vseh zbranih zelo prijazni in so po sprevodu ter uvodnem plesu tudi sneli maske, tako da smo videli, kdo se skriva za masko. Najmlajši med kurenti je bil učenec 9. razreda ptujske osnovne šole, ki se je skupini pridružil samoiniciativno, saj je bil ravno takrat čas šolskih počitnic za ptujske šolarje.

Vesolja in navdušenja ob obisku kurentov v dvorani ni manjkalo. Vsi otroci so se lahko kurentov dotaknili, si podrobneje ogledali njihova oblačila in maske ter pozvonili na zvonce.

V predstavitvi smo podrobneje spoznali kurentovo oblačilo, ki tehta med 30 in 40 kilogramov. Osnova so rdeče bodičaste nogavice, črna stabilna obutev in rdeča rutica. Kožuh je iz ovčje kože in običajno je za oblačilo enega odraslega potrebnih od pet do sedem ovčjih kož. Okoli pasu imajo kurenti zvonce. Teh je pet in največji počiva na ledvenem delu. Na glavi imajo masko, ki je izdelana iz ovčjega kožuha. Namesto ušes se šopirijo peresa ptic, puranov in gosi pri pernatih kurentih in kravji rogovi pri rogatih. Nos spominja na svinjski rilec in je posebej prišit na podlago, brki so iz sirka, zobje pa iz belega fižola, nanizanega na vrstico. Dolg rdeč jezik je iz rdečega blaga ali usnja in mora seveda vzbujati čim več groze. Na vrhu glave je še dvoje lesenih paličic, prepletenih s pisanimi trakovi, nekateri pa imajo okrašene še s papirnatimi rožami, po katerih jih dekleta lažje prepoznajo. Med obvezno opremo spada tudi ježevka, tanjši leseni kij,

namenjen obrambi, občasnemu prenašanju maske in za zbiranje robčkov, ki jih v znak simpatije vežejo mlada dekleta.

Tudi na naši šoli so kurenti v sklopu akcije obiskov po šolah zbirali robčke oziroma barvne rutice in v ta namen smo jim jih nekaj podarili tudi učenci in zaposleni na šoli. Vsak darovalec je lahko izbral kurenta, ki ga je obdaril ter mu zavezal robček na ježevko.

Obisk kurentov na šoli je bil posebna predpustna popestritev zimskega dogajanja. Našim razigranim otrokom in pustnim šemam so pomagali odganjati zimo. Hkrati

pa smo lahko od blizu spoznali tradicionalno pustna masko s Ptujkega in Dravskega polja ter Haloz in etnografski običaj ohranjanja maskiranja na ptujskem območju. Kurenti so postali živa mojstrovina državnege pomena in bodo kmalu tudi na Unescovem seznamu nesnovne kulturne dediščine človeštva.

ZAHVALA

Osnovna šola dr. Ivan Prijatelj Sodražica se iskreno zahvaljuje članom Društva generacije s Ptuja, ki so obiskali učence šole in otroke vrtca.

Posebej se zahvaljujemo tudi gospodu Cvetu Marinšku, predsedniku Pustnega društva Goriča vas, da je na našo šolo pripeljal v goste kurenta iz Društva generacije s Ptuja ter prevzel vso organizacijo obiska.

Majda Kovačič Cimperman,
OŠ dr. Ivan Prijatelj Sodražica

11. PRAZNOVANJE POMLADI PRI SVETEM GREGORJU

PIŠE: TADEJA BAMBIČ, FOTO: MOJCA ŠILC

V petek, 24. marca 2017, smo pri Svetem Gregorju v dvorani že enajstič pripravili prireditev Praznovanje pomladi ob materinskem dnevu in na ta način še posebej praznično vstopili v pomlad. Po uvodnem nagovoru četrtošolk Lane Oblak in Jerce Piršič je na harmoniko veselo zaigral David Adamič.

Nastopali so vsi učenci podružnične šole Sveti Gregor. Deklamirali so in peli različne pesmi in jih podkrepili s plesom, gibanjem in Orffovimi inštrumenti. Tretješolci in četrtošolci so napisali svoje pesmi o mamicah in atijih ter jih recitirali. Pri ustvarjanju smo jih usmerjale učiteljice Ana Porenta, Zdenka Kljun in Tadeja Bambič. Pri urah angleščine so učenci 2. in 4. razreda pripravili točko The Frog Family (žabja družina) pod mentorstvom učiteljice Mojce Šilc.

Učenci, ki obiskujejo glasbeno šolo, so prireditev popestrili z glasbilo. Veronika Košmrlj je igrala flavto, Lana Oblak in Iza Levstek violino, Tilen Adamič, Timotej Levstek in Mark Adamič harmoniko in Kristjan Zajc klavir.

Gostje večera so bili kvartet Zvon in naši stalni gostje Mešani pevski zbor Sveti Gregor. Pevci kvarteta Zvon – Janez Merhar, Ivan Šega, Božo Zalar in Janko Drobnič – so zapeli pesmi Le nocej mi lunca mila in Mamicam. Mešani pevski zbor Sveti Gregor pa je zapel pesmi Ljub'ca moja, oj kod si snoč' hodila in Mamici pod vodstvom zborovodkinje Valerije Žabkar.

Sledila je gledališka predstava S paše v šolo. Pripravili so jo učenci pri ustvarjalno-gledališkem krožku skupaj z avtorico bese-

dila in mentorico Ano Porenta. V njej so prikazali igro, ples, družino in šolo naših babic in dedkov. S predstavo so nastopili že v Sodražici na prireditvi ob 100. obletnici smrti Janeza Evangelista Kreka in v Ribnici na JSKD-srečanju otroških gledaliških skupin.

Ob koncu prireditve smo se zahvalili vsem gostom, gledalcem ter gospe ravnateljici Majdi Kovačič Cimperman, ki nas podpira pri ustvarjalnih projektih. Hvaležni smo tudi pridnim mamam, babicam in tetam, ki so spekle odlično pecivo, s katerim smo se posladkali. Vsi učenci od 1. do 4. razreda so po končani prireditvi razveselili svoje mamice z darilcem iz gline.

OPRAVIČILO

Radi bi se opravičili vsem, ki niso vedeli, da bo njihov intervju javno predvajan na prireditvi ob kulturnem prazniku v torek, 7. februarja 2017, v dvorani OŠ dr. Ivan Prijatelj Sodražica. Posebej se opravičujemo ge. Angelci Dežman in ge. Mateji Prijatelj.

Mentorica Mojca Šilc in učenci NIP umetnost

ZRAČENJE PROSTOROV V VRTCU = PREPREČEVANJE NALEZLJIVIH BOLEZNI

PIŠE: TJAŠA ŽAGAR, ŠTUDENTKA 6. LETNIKA MEDICINE

K sreči je sezona okužb dihal skoraj za nami in naslednjo pričakujemo šele pozno jeseni. Ker pa je tudi med letošnjo sezono zbolelo veliko otrok in so nekateri celo potrebovali hospitalizacijo, sem se odločila napisati nekaj o preprečevanju okužb v vrtcu.

Posebno pozornost bom namenila pomenu prezračevanja prostorov pri preprečevanju širjenja okužb med otroki. Prezračevanje skupaj z umivanjem rok in površin, s katerimi so otroci v stiku, spada med enostavne, vendar zelo pomembne ukrepe proti širjenju okužb. Prezračevanje prostorov pa ljudje povezujemo s prepihom in mrazom, ki kvarno vplivata na zdravje otrok. Posledično mnogi ne prezračujejo prostorov, posebej v zimskih mesecih, ko je prezračevanje ravno tako, če ne še bolj pomembno kot v toplejšem delu leta. Zato je pomembno vedeti, da pravilno prezračevanje ni povezano ne s prepihom ne z mrazom. Je nujno potrebno, saj zmanjšuje nevarnost pojava različnih boleznih, ne samo okužbe, in izboljšuje počutje otrok.

Okolje in zdravje otroka sta tesno povezana. Za otroke od prvega leta starosti naprej je vrtec okolje, kjer preživijo velik del dneva. Zato je pomembno, kakšno je to okolje. H kakovosti okolja veliko pripomore zračenje prostorov, kjer se otroci zadržujejo. S prezračevanjem izboljšamo kakovost zraka, saj tako odstranimo vlago, vonjave, izdihan CO₂, mikro-

organizme (bakterije, viruse in glive) ter organske spojine, ki se izločajo iz različnih barv, lakov, zaščitnih premazov za les, lepil in smol itn. Zračenje prostorov v vrtcu je opredeljeno s pravilnikom o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca. Zrak se mora izmenjati približno trikrat na uro. Pri pojavu obolenj, ki se širijo kapljično (preko kapljic v zraku), pa še pogosteje. Pri tem moramo paziti, da hitrost gibanja zraka ni prevelika (ne več kot 0,2 m/s) in da otroci niso na prepihu. Seveda pa ob zagotavljanju svežega zraka ne smemo pozabiti na ohranitev primerne temperature (20–23 °C) in vlage (40–60 %) v zraku.

Povzročitelji (virusi in bakterije) okužb dihal se prenašajo po zraku iz nosne in žrelne sluznice bolnih otrok ali klicenoscev (to je oseba, ki je gostitelj virusa ali bakterije in nima znakov bolezni). Širijo se predvsem s kapljicami iz ust pri govoru, kihanju, kašljanju ter slinjenju (npr. otroške igrače). Povzročitelji tako lebdi v zraku, na prašnih delcih, seveda pa so tudi na površinah in predmetih. Če hočemo zmanjšati število virusov in bakterij v zraku, moramo prostore redno prezračevati.

Seveda je zračenje le en način preprečevanja širjenja nalezljivih okužb. Poleg tega je pomembno še umivanje rok in površin, ki so bile v stiku z bolnim otrokom, ter to, da so bolni otroci doma, dokler niso povsem zdravi. Z zadnjim ukrepom zmanjšamo tako možnost zapletov bolezni pri otroku kot tudi širjenje okužbe med otroki v vrtcu. Z umivanjem sicer ne uničimo mikroorganizmov, vendar pa pomembno zmanjšamo njihovo število na rokah in drugih površinah in tako zmanjšamo možnost prenosa bolezenskih mikrobov.

SAMOSTOJNOST

PIŠE: TINA ZOBEC PIRNAT, UNIV. DIPL. PED. IN VZGOJITELJICA PREDŠOLSКИH OTROK

Dediščina ni le materialna, temveč zajema tudi družinske vrednote in vse, kar otroka naučimo za življenje. Starši imamo v življenju svojega otroka različne naloge. Pripraviti ga moramo za življenje, ker izobrazba sama ni dovolj. Otroku nikoli ne sme postati projekt staršev. Cilj večine staršev je otroke pripraviti za življenje, jim pomagati sprejeti pomembne življenjske vrednote ter jih navajati na samostojnost. Otroci nam to svojo željo tudi sami kmalu pokažejo. Če jim ne damo priložnosti, da se sami preizkusijo pri nekaterih nalogah, in prevečkrat naredimo stvari namesto njih, jim hkrati odvzamemo možnost in pravico, da bi sami poskusili nekaj narediti. S tem pa onemogočamo njihove lastne uspehe in slabimo njihov občutek lastne vrednosti. Pomislite, kako ponosni so otroci, ko znajo sami nekaj narediti. Samo dovoliti jim je treba in jih spodbujati, biti potrpežljiv in vztrajen pri svojih odločitvah. Na poti do otrokove samostojnosti je bistvenega pomena, da

starši otroku predstavljajo vzor, ga vodijo in nadzirajo. Otroka je treba opazovati in ga postopoma voditi k samostojnosti, mu dovoliti doživeti strahove, padce in druge človeške slabosti. Temelji, ki mu jih postavite v predšolskem obdobju, so zelo trdni in mu predstavljajo orientacijo v nadaljnjem življenju. V tem obdobju se gradijo temelji osebnosti. Predšolski otrok se uči z zgledom in posnemanjem, zato morajo biti zahteve, ki jih otroku postavite, skladne z njegovimi sposobnostmi. Če so zahteve glede na otrokovo stopnjo razvoja prevelike, bo otrok zafrustriran in bo izgubil pogum. Če pa so koraki premajhni, otroku ne predstavljajo izziva. Pomembno je, da otroka začnete navajati na samostojnost tisti trenutek, ko opazite, da nekaj počne sam. Prav je, da je otrok vključen v življenje tako, kot je naravno. Tisto, kar lahko naredi sam, je prav, da naredi sam. S tem se stopnjuje tudi neke vrste odgovornost in veselje do dela.

Seveda otroku lahko pomagate, ampak naj najprej poskusi sam opraviti nalogo, in

če mu zares ne gre, mu šele takrat priskočite na pomoč. Otroku potrebuje čas, da opravi svoje delo, vi pa ste tisti, ki ga morate pri tem spodbujati in mu dovoliti, da si vzame toliko časa, kolikor ga potrebuje. Pri tem pa ne pozabite pohvaliti njegovega truda in vloška. Namreč, če otrok ugotovi, da obstajajo »določene tehnike« (jok, »ne znam«, metanje na tla, kričanje ipd.), s katerimi starše prepriča, da stvari naredijo namesto njega, se jih bo posluševal.

Pri vzgoji morata biti starša enotna. Torej, kar reče mama, mora podpreti tudi oče, in obratno, kajti v nasprotnem primeru začnejo otroci to izkoriščati.

Ni možno vedno in vsakič otroku izpolniti vseh želja in zahtev in to mu je treba razložiti. Kadar nam pri otrocih kaj ni všeč, jim to povejmo, kajti le če bodo to vedeli, bodo lahko postali boljši. Dovolimo jim, da povedo svoja mnenja, naučimo se jih poslušati do konca, šele nato se o stvareh pogovorimo in jih utemeljimo. Otroku, ki je zmeraj na prvem mestu, se navadi na to, da mora biti prvi in da se mu izpolni vsaka želja. Čim starejši je, tem večje postajajo njegove želje, zahteve in jim ni možno vedno zadostiti.

Samostojen otrok ne pozna dolgčasa. Tak otrok se zna odločiti, kje, s čim in kako

MEDVEDKI IN LEVČKI NA ZIMOVANJU V ČŠOD ČEBELICA

PIŠE: DRAGICA LOVŠIN, DIPL. VZGOJITELJICA

V letošnjem šolskem letu smo v vrtcu Sodražica starejšim otrokom iz skupin Medvedki in Levčki ponudili možnost tridnevnega zimovanja za njihove otroke. Odziv staršev je bil zelo pozitiven, saj se je za zimovanje v Dolenji vasi pri Čatežu prijavilo 28 otrok iz obeh skupin.

Otroci in vzgojiteljice Anica, Petra, Nika ter Dragica smo že nestrpno čakali dan, da se z avtobusom odpeljemo proti domu Čebelica. Pesmi in vprašanje »Bomo kmalu prišli?« so nas spremljali do cilja.

Takoj po nastanitvi in kosilu smo začeli raziskovati prelepo okoliško naravo. Predvsem drevesa, odeva in ivje, so dajala gozdu pravljíčno podobo. Naše aktivnosti je ves čas spremljal škratek Čatež, ki je bil lahko zelo majhen, neviden ali pa zelo velik. Na vrhu Zaplaza smo si ogledali notranjost Marijine cerkve. Navdušile so nas jaslice, ki jih domačini sami pripravijo vsako leto. Urili smo se v gradnji bivališč za škratek Čateža, ki je menda zelo izbirčen. Ves naravni material v gozdu nam je prišel prav in nastala so prelepa bivališča. Opazovali smo drevesa v gozdu, podrastje in ugotavljali, katere živali prebivajo v teh gozdovih. Prevezli smo vlogo veverice in se preizkusili v skrivanju ter iskanju hrane. Ugotovili smo, da to sploh ni

dolgo bo neko stvar počenjal. Seveda pa mu moramo odrasli omogočiti možnost izbire, hkrati pa so potrebni tudi ustrezni dražljaji, spodbude in infrastruktura. Pri otroku moramo ohraniti radovednost in ga izzvati. Vedno, ko pride pri neki stvari skoraj do konca, mu moramo odrasli ponuditi nova, razširjena področja ali težja praktična in teoretična področja. Samostojnost pri odločitvah spodbudi razvoj samoocenjevanja in tako otrok spozna svoja šibka in močna področja.

Ključ do uspeha pri vzgoji je doslednost. Doslednost je vredna vsakega napora. Četudi je kdaj težko biti dosleden, vztrajen in otroci preizkušajo meje staršev, vedite, da se bo to nekoč obrestovalo. Ne pomaga, če starš vpije na otroka, raje naj ga spodbuja, da sam opravi svojo nalogo ter s tem postaja vedno bolj samostojen. S spodbujanjem samostojnosti otroku omogočamo, da je lahko nekaj posebnega, da se ne ozira na množico in rad išče nove poti. Hoditi po svoji poti ni vedno lahko, vendar daje smisel našemu življenju.

Seveda so napotki eno, realnost pa nekaj drugega, in vsi prijemi ne veljajo za vse otroke, zato je pričakovati, da ne bo šlo gladko, a tega se ne smemo ustrašiti. In čeprav vzgoja ni lahka in včasih izgubimo kompas, se naš trud dolgoročno poplača. Če je naš cilj srečen otrok, potem smo na pravi poti.

enostavno. Odpravili smo se tudi na nočni pohod s petrolejkami. Nosili smo jih zelo previdno in občudovali praznično okrašeno okolico. Večina naših dejavnosti je bila kljub mrazu izpeljana na prostem, nekaj aktivnosti pa smo imeli tudi v domu. V njem prebiva tudi nekaj živali. Želvo in paličnjaka smo lahko pobožali, ribe in avstralske ptice pa smo le opazovali. Na škratekovem plesu smo se bolje spoznali z učenci 1. razreda iz Ljubljane. Predstavili smo se s plesom, nato pa skupaj zaplesali. Naš prosti čas je bil glasbeno in pravljíčno obarvan. Večerna pravljica in objem sta otroke, utrujene od dnevnih aktivnosti, zazibala v globok spanec.

Polni pozitivnih izkušenj in novih spoznanj smo se v petek poslovili od vodnikov. Ob slovesu smo prejeli priznanje za pogumno in neustrašno raziskovanje v vrtcu v naravi. Avtobus nas je odpeljal proti Sodražici in zopet nas je na poti spremljala pesem. Na cilju so nas že nestrpno pričakovali starši. Zadovoljstvo in smeh sta se zrcalila na obrazih. Izrečena je bila le še želja »Lepe praznike vsem«.

NA OBISKU PRI MOJSTRICI V PEKI KRUHA IN KVAŠENEGA PECIVA

Martini Pirnat

PIŠE IN FOTOGRAFIRA: ŠTEFKA JORAS

»D' n's bom dejlala kiflice. L'hku prideš, če čž.« Glas po telefonu je bil Martinin. Nič nisem premišljevala, z veseljem sem se odzvala vabilu. Pekli se bodo »kifeljčki«, najbolj želeni grizljajčki – poleg prest, seveda – med slanimi pecivi. Na stojnici Šedržank najprej izginejo v ustih obiskovalcev.

V Martinini kuhinji smo bile štiri, ravno prav za »tekoči trak« pri pripravi omenjenega kvašenega peciva: izdelava kroglic iz testa, valjanje, nadevanje in zavijanje. Vmes pa še nekaj opravil. »Kiflčki« bolj spominjajo na zavijančke, zato jih bomo tu tudi tako poimenovali. V eni uri smo jih pripravile sto. Končali so na mizah naših vrlih gasilcev in gasilk na njihovem občnem zboru. Martina ni samo članica Šedržank, ampak je tudi podporna članica gasilskega društva in voditeljica skupine za poprtnike.

Martina Pirnat je mojstrica kvašenega peciva. Kadar koli je pripravljena speči dober domač kruh, žemljice, bombetke, pletenice za porodnice, ob praznikih pa potico, odlične piškote »na mašinc« in župnek. Za peko uporablja različno moko. Največkrat polnovredno in belo pirino iz doma pridelane in mlete pire ter pšenično vseh

tipov. Njene pirine palačinke na stojnici Šedržank žanjejo pohvale.

Doma je iz Loškega Potoka. Pred 34 leti se je poročila v Sodražico, svojo službo pa opravlja v Inlesu v Ribnici. Izvira iz delavsko-kmečke družine, kjer so bili starši zaposleni. Zato je morala že zelo zgodaj skupaj s sestrama poprijeti za vsako domače delo, še posebej v kuhinji. Največ se je naučila od tete, očetove sestre. Tako je že pri dvanajstih letih in pol spekla svojo prvo potico. Danes je svoje znanje in spretnosti pripravljena deliti z vsakim. Tudi z učenci kmetijskega krožka naše šole, ko je vodila delavnico priprave zavijančkov.

In recept za **zavijančke** danes predstavljamo tudi vam. Priprava terja kar nekaj potrpežljivosti in spretnosti, vendar bo na koncu ves trud poplačan. Lahko pa povabite k delu družinske člane in jih razvrstite v »tekoči trak«. Tako bo zadovoljstvo še večje, saj bodo tudi sami prispevali k nastanku odličnega peciva. Vso srečo pri delu.

Zavijančki

TESTO

- 1 kg posebne bele moke
- 1 zavitek kvasa
- 3 žličke soli
- 5 žličk sladkorja
- 1 dl olja
- ½ l mleka in vode

NADEV

- 25 dag šunke za pico
- 30 dag sira edamca

PREMAZ

- 1 jajce
- rezina margarine Rama

NASVET:
Ovale zarezemo zato, da se zavijančki med vzhajanjem in peko ne odprejo.

Priprava:

- Moko presejemo, naredimo jamico in vanjo nadrobimo kvas. Dodamo sladkor, olje in malo tople mešanice mleka in vode. Po robovih potresemo sol. S kuhalnico pomešamo sestavine v jamici, nato dodamo preostalo mleko in vodo ter zamesimo testo. Če je prevlažno, potresemo z žlico ali dvema moke, če pa je presuho, dolijemo žlico olja.
- Nevzhajano testo razdelimo na kroglice velikosti oreha (100). To storimo tako, da del testa s prsti

leve roke potegnemo navzgor, ga zatem objamemo s prsti desne roke, stisnemo v pest in za oreh veliko količino spustimo med palcem in kazalcem.

- Na podlago, najbolje pult, damo nekaj kapljic olja in ga razmažemo po površini, kjer bomo kroglice razvaljali. Naoljimo tudi valjar. Kroglico razvaljamo v treh, največ štirih potezah navzgor in navzdol, da dobimo 10-12 cm dolg oval. Z nožem ga na spodnjem

koncu dvakrat zarezemo (znotraj roba).

- Šunko in sir narežemo na majhne koščke. Košček šunke in sira položimo na vrh ovala in tesno zavijamo navzdol. Zavijančke polagamo v pekač, obložen s peki papirjem. Obrnjeni so z zarezi navzgor.

- Pripravimo večjo posodo z vodo, ki jo segrejemo do vretja. Odstavimo ter damo nanjo pekač z zavijančki in pokrijemo s kuhinjsko krpo. Tako naj vzhajajo 10 minut. Nato jih dobro premažemo s stepenim jajcem in posujemo s sezamom. Na vsak zavijanček damo za lešnik velik košček margarine. Pečemo v ogreti pečici na 220-250 °C do zlatorjave barve (pribl. 15 minut).

NASVET:
Pri valjanju ne uporabljamo moke, ploskev in valjar po potrebi znova naoljimo.

MILKA GORNIK - STARA IN NOVA PREDSEDNICA DU SODRAŽICA

PIŠE: CVETKA VESEL

Milka je bila za predsednico prvič izvoljena pred štirimi leti. Marca letos so jo člani na volilnem občnem zboru na ta položaj potrdili še za eno obdobje.

Milka, čestitam k ponovnemu imenovanju za predsednico društva. Je bilo veliko kandidatov za to funkcijo?

Ne, ker sem že prej vsem povedala, da nimajo nobenih šans proti meni. Ha, ha! To je bilo za hec. Resnica pa je, da bi med člani težko našli koga, ki bi prevzel to zahtevno in odgovorno funkcijo. Tudi jaz ne bi sprejela te obveznosti, če ne bi v društvu imeli eki-
po, ki me podpira.

Poznamo te kot veselo, vedno nasmejeno in prijazno žensko. Si vedno dobre volje?

Za grenkobo je škoda izgubljati čas. Življenje ni bilo ravno prizanesljivo z mano, veliko hudega se mi je dogajalo, vendar me moj vedri značaj žene naprej. Tako se po vsakem padcu uspešnem pobrati in postanem še močnejša. To svojo moč poskušam širiti med ljudi, s katerimi se srečujem. Malo se pogovorimo, malo potožimo, kje koga kaj boli, pa nam je vsem boljše. Šola, v katero sem hodila, je bila šola življenja.

Kaj te je pritegnilo, da si se včlanila v društvo upokojencev?

Po bolezni in zgodnji invalidski upokojitvi sem se počutila malo negotovo. Takrat sem iskala način, da počnem tisto, s čimer bom zadovoljna. Veliko sem brala, se zač-

la družiti z različnimi ljudmi in pozitivno razmišljati. Postala sem članica prostovoljnega gasilskega društva, kjer sem še vedno aktivna. Dobivamo se tudi v Društvu invalidov Ribnica, tudi v njihovi družbi se dobro počutim. Pri Društvu upokojencev Sodražica pa so me pritegnila družabna srečanja članov in pikniki, kjer je bila veliko iger in veselja. Spomnim se piknika jubilaritov ob moji 50-letnici. Takrat sem bila najmlajša članica, morala sem plesati z najstarejšim. Kar dobro sem ga zavrtela.

Kasneje si v društvu prevzela tudi resnejša dela, kajne?

Leta 2009 smo se v društvu odločili, da se vključimo v vseslovenski projekt Starejši za starejše. Že leta 2001 smo v društvu oblikovali humanitarni odbor za budnost nad starejšimi in onemoglimi člani, ki potrebujejo pomoč. Tako smo že imeli skupino upokojenk, ki so obiskovale starejše. Po vključitvi v projekt smo to delo razširili, usposobili prostovoljke, ki vse leto obiskujejo starejše občane na domu. Takrat sem postala koordinatorica projekta skupaj z Anico Starc. Tudi to delo še vedno opravljam.

In štiri leta kasneje si postala tudi predsednica društva.

Takrat so me pa »potunkali«, ker nisem vedela, v kakšne vode se podajam. Na začetku je bilo kar nekaj krize, ko je bilo treba urejati birokratske stvari v zvezi s pravili društva. Potem je delo steklo in po štirih letih sem ponosna nase in na vse naše člane, s katerimi delam. To so ljudje, ki so pripravljene narediti kaj za druge in s tem mnogo

naredijo tudi zase. Poleg tega resnega dela pa še vedno počnem tudi zabavnejše stvari. Za popestritev prireditev z Olgo uprizarjava kratke skeče z aktualno vsebino. Odziv je dober. Udeležujem se tudi pohodov, tekmujem v pikadu, gospodinjim, čvavam vnuke. Polna zaposlitev.

Kako pomembno je, da je društvo upokojencev v kraju dobro organizirano?

V društvu se upokojenci lahko družijo z vrstniki, prirejajo razna družabna srečanja, se ukvarjajo s športom, se izobražujejo, pomagajo drug drugemu ... Mislim pa, da smo koristni tudi za druge generacije, pa ne samo kot občani, tudi kot družinski člani. Kaj bi naši vnuki brez nas.

In zdaj si sprejela predsedovanje Društvu upokojencev Sodražica še za štiri leta. Zakaj?

V Sloveniji večino društev vodijo moški. Ženske smo bolj delavne, vestne, vendar težko prevzamemo odgovornost. Sama sem dovolj pogumna in ni me strah odgovornosti. Kako živimo, ni odvisno od težav, s katerimi se srečujemo, ampak od tega, kako jih znamo reševati. Zaupam članom, s katerimi delam. Sicer vedno manjka ljudi, ki so pripravljeni kaj narediti zastonj, toda še vedno nas je dovolj, da smo že kar nekaj premaknili, in se bomo še naprej trudili za dobro nas vseh.

Naj bo tvoj optimizem uresničen.

SODELOVANJE V ODDAJI ENA PO DOMAČE

PIŠE: SLAVKA ARKO, FOTO: MARKO DELBELL

Šedrzanke (Ana Kominka, Majda Vesel, Nada Košir, Marija Čampa in Slavka Arko) so se v četrtek, 30. marca 2017, udeležile snemanja oddaje TV Golica »Ena po domače«, ki jo vodita Boris Kopitar in Mina Pal. Oddaja, ki je bila predvajana v soboto, 8. aprila, je bila obarvana s temo prihajajočega praznika – cvetne nedelje, zato so Šedrzanke prikazale izdelovanje butaric.

NOVICE IZ DU SODRAŽICA

PIŠE: CVETKA VESEL, FOTO: DARKO VESEL

ZBOR ČLANOV DRUŠTVA

V marcu smo tudi v Društvu upokojencev Sodražica imeli občni zbor, tokrat volilni. V preteklem letu smo cilje, ki smo si jih zastavili, v celoti realizirali in s tem potrdili, da smo bili pri delu uspešni. Podobne načrte smo potrdili tudi za tekoče leto. Razrešili smo staro vodstvo in izvolili nov upravni in nadzorni odbor. Predsednica društva še naprej ostaja Milka Gornik.

Za posebne dosežke v zadnjih štirih letih smo podelili priznanja nekaterim članom. Priznanja so dobili: Andreja Vesel za vestno in natančno delo pri urejanju računovodskega in finančnega poslovanja društva, Anica Rigler za delo na socialnem področju pri projektu Starejši za starejše, Ivo Smisl za vsesplošno aktivnost v društvu in posebej za vodenje pevskega zbora, Anton Matelič in Cvetka Vesel pa sta dobila priznanje Pokrajinske zveze društev upokojencev Dolenjske in Bele krajine za dolgoletno aktivno in ustvarjalno delo v DU in PZDU Dolenjske in Bele krajine.

VEČGENERACIJSKI CENTER SKUPAJ V SODRAŽICI

Ljudska univerza Kočevje je na začetku marca začela izvajati brezplačne aktivnosti v okviru projekta Večgeneracijski center (VGC) Skupaj v Sodražici. Aktivnosti potekajo dvakrat mesečno. Njihov namen je druženje občanov in s tem ohranjanje ali tkanje socialnih vezi med ljudmi. V marcu in aprilu so bile zelo dobro obiskane.

Prvo predavanje z naslovom Dobrobit solne terapije je imela Jelena Klun. To je pri nas razmeroma nov način terapije. Veliko nas je učinke te terapije že preizkusilo. Na naslednji delavnici smo pod vodstvom Ivana Milavca z Ljudske univerze izdelovali rožice iz krep papirja. Ob klepetu in razpravljanju o dobrih starih časih je čas hitro minil. Konec marca je Katarina Arko vodila razpravo o zdravem načinu življenja. Tudi nasvetov, kako zdravo živeti, ni nikoli preveč. Sredi aprila je potekala še delavnica o malo manj prijetni temi, tj. o nasilju nad starejšimi, ki ga je treba najprej prepoznati, da bi ga lahko odpravljali.

Delavnice bodo potekale vse leto (program za naslednja dva meseca poiščite v Suhorobarju). Namenjene so vsem generacijam, tokrat kar dve mlajšim. Zakaj bi drugje plačevali, kar doma dobite zastonj?

NAČRT DELA V DRUGEM ČETRTLETJU 2017

1. Pomladni meseci so v znamenju športnih dejavnosti. Naši upokojeni športniki bodo tekmovali:
 - 18. 4. 2017 v Škocjanu: pikado – ženske
 - 19. 4. 2017 v Šentjerneju: pikado – moški
 - 24. 5. 2017 v Sodražici: balinanje – ženske
 - 25. 5. 2017 v Kočevju: balinanje – moški
 - 13. 6. 2017 v Podgorju - Stopice: orientacijsko pohodništvo – mešane ekipe
2. Vsak torek od 8.00 do 9.00 poteka energijska vadba za harmonijo telesa in duha.
3. Vsako sredo od 9.00 do 10.30 poteka tečaj kvačkanja.
4. V soboto, **31. 5. 2017, bo organiziran spomladanski izlet: Opatija, romanje na Trsat in Reka.**

VABILO!

Na belo nedeljo, **23. 4. 2017, ob 15. uri** vljudno vabljeni v dvorano Bloški smučar v Novi vasi na Blokah.

»Kdor visoko leta, je pilot«

je naslov videoprodukcije z glasbenimi gosti.

Tema: 250-letnica rojstva prvega slovenskega balonarja in prikaz srečanj veteranov Jadralske šole Bloke. Za konec pa pesem Lojzeta Slaka **»ČEBELAR – po naše«** v izvedbi harmonikarjev in ostalih članov Društva Sožitje Cerknica.

Na voljo vam bodo osebne znamke in priložnostni poštni žig ter razstava znamk na temo: LETALSTVO.

Več na Napovednik.com.

Martina Hribar

UŽIVAJMO V POMLADNEM ČASU

PIŠE: KATARINA ARKO, DRUŠTVO ZDRAV.SI

Dnevi so daljši in vedno toplejši, svetlo-zelena barva dreves oznanja, da je pomlad na vrhuncu. Na vrtovih je živahno, vsi sadimo in uživamo v novih zasaditvah, življenje okrog nas kar kipi od nove energije in čuti se, da je narava v polnem razcvetu.

Se tudi mi počutimo v polnem razcvetu in uživamo v pogledu na naravo okrog nas in seveda tudi ob pogledu nase? Smo morda utrujeni ali nezadovoljni s pridobljenimi »zimskimi« kilogrami, ki nikakor nočejo skopneti? Smo brez energije in nas tare spomladanska utrujenost?

»Kilogrami niso pomembni, dokler nas ne opomnijo na dobro počutje.« Marsikdo se tolaži s to izjavo. Vendar ni povsem tako.

Naše telo je enkratni mehanizem, ki ogromno zdrži, preden nam pokaže našo zmožnost in neodgovornost. Opozarja nas na svoj način, kar pa zelo radi spregledamo in si rečemo, da se »malo slabše počutimo«. Energija v tem primeru ne kroži po telesu, kot bi morala. Pride do zastoja energije na meridijskih (energijskih) poteh in posledično v organih, na drugi strani pa to privede do primanjkljaja energije v določenih organih. Harmonija v telesu se poruši. Pojavi se bolečina, s katero nas telo opozarja in prosi, da naj nekaj spremenimo. Pa si pogosto rečemo »ah, emšo«, vzamemo tableto, ugasnemo signal in po istem principu živimo dalje. Telo se še vedno bori in odstranjuje strupe iz telesa, preusmerja energijo, vendar naša JETRA in ŽOLČNIK, ki optimalno delujejo ravno spomladi, ne zdržijo več. Telo se odzove z močnejšim signalom. Poleg nave-

denih težav se oglasijo še močna čustva jeze, nato apatičnost in neodločnost. Vse skupaj stanje še poslabša. Če še vedno ne spremenimo načina življenja, sledi kronična težava – bolezen.

Lahko pa odreagiramo drugače in prevzamemo ODGOVORNOST za svoje zdravje. Kajti mi sami najbolj vemo, kaj se z nami dogaja, vse odgovore nosimo v sebi. Poznamo svoj življenjski slog, vemo, kako dihamo, ali pijemo dovolj čiste vode, kako se prehranjamo (rednost naših obrokov in količina), kakšne so naše misli (misli izzovejo čustva), ali se znamo umiriti, si vzeti ČAS ZASE. Večina težav izhaja prav iz razpršenega uma, nezdravih odnosov, neobvladovanja čustev in prevelikih pričakovanj.

POMLAD je čas sprememb, čas ČIŠČENJA in ODSTRANJEVANJA navlake. Ne upoštevajmo tega samo v stanovanju in izven sebe. Najprej naj to velja za nas. Večkrat si VZEMIMO ČAS ZASE, da OBČUTIMO SEBE. IMEJMO SE RADI brez IZGOVOROV.

Večkrat si povejmo, da smo najdragocenejša oseba v svojem živ-

ljenju, in z vsem spoštovanjem tako tudi ravnajmo s sabo. NE, TO NI SEBIČNO. To je nujno za naše zdravje. Kajti le tako bomo ohranjali fizično in duhovno zdravje ter bili zgled tistim, ki jih imamo radi.

Bodimo ISKRENI in PRIJAZNI do sebe in do drugih. Stara modrost pravi: »Ženske negujte samospoštovanje, moški pa samodisciplino.«

SLADKORČKI ZA ZDRAVA JETRA:

Ne večerjajte po 18. uri.
Izogibajte se hrane iz hladilnika.
Ne uživajte moke – ogljikovih hidratov zvečer.
Izogibajte se sladkorja, kajenja, alkohola in kave.
Uživajte čim več zelene hrane.
GIBANJE JE ŽIVLJENJE.

VELIKO USPEHA!

DRUŠTVO ONKOLOŠKIH BOLNIKOV SLOVENIJE

Vse, ki ste se srečali z boleznijo rak, vabimo v Skupino za samopomoč bolnikov/bolnic z rakom Ribnica.

Morda ste na začetku okrevanja ali pa je od končanega zdravljenja preteklo že kar nekaj časa. Na poti življenja z boleznijo smo lahko drug drugemu v oporo in pomoč, si izmenjujemo izkušnje in se učimo, kako živeti naprej. Naše druženje je dragocena podpora za kakovostno življenje. Pridružite se nam, predhodna prijava ni potrebna.

Redna mesečna srečanja organiziramo od septembra do junija

VSAK 4. PONEDELJEK OB 17. URI

v 1. nadstropju Zdravstvenega doma dr. Janeza Oražma Ribnica.

Prisrčno dobrodošli!

Društvo onkoloških bolnikov Slovenije
Pot k okrevanju - organizirana samopomoč bolnikov z rakom
Skupina za samopomoč Ribnica

Alenka Nadler Žagar, strokovna vodja skupine
Marija Adamič, prostovoljka koordinatorka skupine

AKCIJA ZBIRANJA ODPADNE OPREME

ELEKTRIČNE IN ELEKTRONSKE OPREME (OEEO), BATERIJ IN AKUMULATORJEV IZ GOSPODINJSTEV

PRIPRAVILA: KOMUNALA RIBNICA

Komunala Ribnica, d. o. o., in ZEOS, d. o. o., ponovno organizirata akcijo zbiranja OEEO, baterij in akumulatorjev. Z akcijo »E-cikliraj!« želimo vse vas spodbuditi k oddaji OEEO, odpadnih varčnih in fluorescentnih sijalk ter baterij in akumulatorjev na pravo mesto.

Vsi, ki boste v času akcije, tj. med 8. in 31. majem 2017, v zbirni center Goriča vas oziroma na terenski akciji prinesli katero koli OEEO, odpadno varčno sijalko ali baterijo/akumulator, boste na podlagi izpolnjenega kupona sodelovali v nagradnem žrebanju za gospodinjski aparat.

SOBOTA 20.5.2017	LOKACIJA	URA
PETRINCI	trgovina	12.00-12.20
SODRAŽICA	park - nasproti zdrav. doma	12.30-12.50
ŽIMARICE	gasilski dom	12.55-13.15
PODKLANEC	kapelica	13.20-13.40
GLOBEL	v vasi – pri kozolčku	13.45-14.05
ZAMOSTEC	pri okrepevalnici Urška	14.15-14.35
ZAPOTOK	gasilski dom	14.40-15.00

Poleg tega bomo OEEO, varčne sijalke ter baterije in akumulatorje zbirali tudi na terenu, kjer boste lahko OEEO oddali **direktno na naš kamion, ki bo na voljo na prikazanih lokacijah po spodnjem razporedu.**

Če imate doma kakršen koli pokvarjen aparat, odpadno varčno sijalko ali baterijo, jih odpeljite v zbirni center ali pa na katero od zgoraj navedenih lokacij in poskrbeli bomo, da bodo pravilno obdelani in odstranjeni.

Hkrati vas obveščamo, da bo vzporedno s terensko akcijo v soboto potekalo tudi zbiranje nevarnih odpadkov, ki jih boste oddali našemu pooblaščenemu podjetju Kemis.

Vse dodatne informacije o sami akciji dobite na naši spletni strani, v zbirnem centru Goriča vas in na sedežu komunalnega podjetja v Goriči vasi.

Vabljeni k akciji. Skupaj bomo poskrbeli, da bo naša okolica čista in lepa!

ZBIRANJE ODPADNE ELEKTRIČNE IN ELEKTRONSKE OPREME JE BREZPLAČNO!

V RCERO LJUBLJANA JE VKLJUČENIH ŽE 43 SLOVENSКИH OBČIN

PRIPRAVIL: RCERO LJUBLJANA

Regijski center za ravnanje z odpadki (RCERO) Ljubljana je najsodobnejši objekt za predelavo odpadkov v Evropi. V njem predelujejo mešane in biološke odpadke tretjine Slovenije.

rečemo mehanska obdelava odpadkov. Druga vrsta obdelave odpadkov je biološka - to pomeni, da ločeno zbrane biološke odpadke razgradijo s podobnimi postopki, kot se dogajajo v naravi, le da so hitrejši in brez prisotnosti kisika.

Na tak način iz bioloških odpadkov nastane kompost, pri tem pa nastaja bioplin, ki ga zbirajo in uporabijo za proizvodnjo elektrike in toplote.

Najboljša tovarna za predelavo odpadkov je največji kohezijski projekt s področja okolja v državi

RCERO Ljubljana sprejme več kot 170 tisoč ton odpadkov na leto, sredstva zanj pa so prispevali Evropska unija, občine in država. Objekti in naprave za predelavo odpadkov poskusno obratujejo od novembra 2015, eno leto kasneje pa je bilo izdano uporabno dovoljenje. RCERO Ljubljana bo s pretekom poskusnega obratovanja upravljala ljubljanska Snaga. Danes je v projekt, ki je primer dobre prakse na področju sodelovanja in povezovanja občin, vključenih 43 občin.

Čas je za krožno revolucijo

Za zadovoljitev naših potreb in želja že več kot desetletje uporabljamo en planet in pol. To pomeni, da porabljamo 50 odstotkov več virov (energija, hrana itd.), kot jih zmora planet proizvesti. Naša naloga je vse napore usmeriti v to, da višjo gospodarsko vrednost in kakovost življenja ustvarimo z manj naravnimi viri. Naš cilj je krožno gospodarstvo, za prehod vanj pa je RCERO Ljubljana izjemnega pomena, saj obnavlja naravne vire, udejanja ponovno uporabo, optimizira in zapira krožno zanko.

Kaj je predelava odpadkov?

Z visokotehnološkim postopkom iz mešanih komunalnih odpadkov izločijo vse še koristne surovine (plastiko, papir, kovine itd.), ki gredo v tovarne za recikliranje. Temu postopku

ULIČNI ZBIRALNIKI ZA ODDAJO MALIH GOSPODINJSKIH APARATOV IN ODPADNIH BATERIJ IZ GOSPODINJSTVA V LETU 2017

PRIPRAVILA: KOMUNALA RIBNICA

Pod okriljem organizatorjev projekta LIFE Gospodarjenje z e-odpadki in družbe ZEOS, d. o. o., smo 17. marca na posebnem dogodku pod sloganom »E-cikliraj« prevzeli deset uličnih zbiralnikov za oddajo malih starih aparatov in odpadnih baterij.

Zabojnike boste našli na naslednjih lokacijah ekoloških otokov:

OBČINA	LOKACIJA EKOLOŠKEGA OTOKA
RIBNICA	Lovski dom
	Grič - igrišče
	Sajevec
	Ortnek - avtobusna postaja
	Dolenja vas - center
SODRAŽICA	Sodražica - parkirišče nasproti ZD
	Žimarice - avtobusna postaja
	Gora - Petrinci, pri gasilskem domu
LOŠKI POTOK	Travnik
	Draga

V ulični zbiralnik lahko oddate e-odpadke v velikosti do 40 x 25 x 25 cm. To so:

- **mali gospodinjski aparati** (električni mešalniki, likalniki, tehtnice, ure, grelniki vode, ožemalniki, opekači kruha, salamoreznice ...),
- **računalniška oprema in zabavna elektronika** (mobilni telefoni, telefoni, računalniki, tiskalniki, zvočniki, tipkovnice, radijski sprejemniki, kasetofoni, gramofoni, računalniške miške, kalkulatorji, polnilci, fotoaparati, slušalke, DVD-predvajalniki, kamere ...),
- **ostala mala oprema in orodje** (sušilniki in kodralniki las, električna orodja, sesalniki, ventilatorji, brivniki, svetilke ...),
- **igrače** (vse igrače, ki za svoje delovanje potrebujejo električni tok iz omrežja, baterije ali akumulatorje),
- **prenosne baterije in akumulatorji** (baterije AA, AAA, AAAA, DC, 9V ...).

Postavitev novih uličnih zbiralnikov je pomemben korak v smeri odgovornega ravnanja z okoljem in manjšega obremenjevanja narave.

ODDAJA KOSOVNIH ODPADKOV IZ GOSPODINJSTVA V LETU 2017

PRIPRAVILA: KOMUNALA RIBNICA

Hkrati vas obveščamo, da bomo odvoz kosovnega odpada izvajali po sistemu »na poziv« oziroma tako kot smo ga v letu 2016. To pomeni, da lahko enkrat na leto naročite brezplačni odvoz kosovnega odpada v skupni količini 3 m³. Naročila sprejemamo na telefonskih številkah (01) 835 90 80 in (01) 836 11 38 oziroma na e-naslovu info@komunala-ribnica.si. Brezplačni odvoz kosovnega odpada velja izključno za gospodinjstva, ki redno plačujejo smetarino.

Naprošamo vas, da pri oddaji naročila odvoza kosovnega odpada sporočite podatke o naročniku in navedete dejansko količino in vrsto odpadkov. Najkasneje v roku 14 dni od prejete naročila vas bomo poklicali in vam sporočili točen datum in približno uro odvoza vaših odpadkov. Na dogovorjeni dan boste pripravili odpadke za odvoz.

Če boste imeli več kot 3 m³ odpadkov, se bo razlika zaračunala po

veljavnem ceniku. Vse občane, ki odpadke vozite v naš zbirni center, naprošamo, da se držite uradnih ur zbirnega centra in da odpadkov ne puščate na dvorišču. Opozarjamo vas tudi, da mora biti odpadki, ki ga pripeljete v zbirni center, pravilno pripravljen za oddajo (embalaža od bal za seno čista, salonitne plošče zložene na paleti in ovite s folijo, avtomobilske pnevmatike ločene od platišč, električna in elektronska oprema nepoškodovana (škodljivi izpusti v okolje) itd.).

Zimski delovni čas (od 1. 11. do 31. 3.)		Letni delovni čas (od 1. 4. do 31. 10.)	
Pon., sre., čet., pet.	7.00–15.00	Pon., sre., čet., pet.	7.00–15.00
Torek	9.00–17.00	Torek	11.00–19.00
Sobota	8.00–12.00	Sobota	8.00–12.00

ČEBELE IN OPRAŠEVANJE

PIŠE: DR. PETER KOZMUS, STROKOVNI VODJA REJSKEGA PROGRAMA ZA KRANJSKO ČEBELO

Opraševanje rastlin je v preteklosti potekalo spontano in brez posredovanja ljudi. Na poljščine, ki potrebujejo opraševanje, so opraševalci prihajali iz bližnjih habitatov (mejc). Z intenziviranjem kmetijstva so se najprej povečale površine posameznih sejanih poljščin, nato pa tudi mejne površine, ki so s tem postale manj primerne za bivanje opraševalcev, poleg tega jim niso več nudile zadostnega vira primerne hrane. Na nekaterih območjih se je zaradi odsotnosti teh opraševalcev močno povečala potreba po vzpostavitvi načrtovanega opraševanja poljščin, predvsem z dovozi čebel in čmrljev.

Od opraševanja je odvisnih ogromno rastlin. Od približno 240.000 cvetočih vrst rastlin je kar 220.000 takšnih, ki jih oprašujejo opraševalci. Ostale vrste oprašuje bodisi veter bodisi voda. Če govorimo o gospodarskih rastlinah, je kar tri četrtine poljščin, ki imajo koristi od opraševanja. Med njimi je veliko sadja (jabolka, hruške, češnje, melone, jagode ...) in nekatera poživila (kava in kakav). Poleg tega je opraševanje potrebno tudi za pridelavo semena za večino zelenjave, zelišč in začimb, končno pa tudi za proizvodnjo vlaken, kot sta bombaž in lan. **Skupna globalna vrednost opraševanja rastlin je zato ocenjena na 218–530 milijard evrov na leto.**

V zadnjem obdobju se pomena čebel in opraševalcev veliko bolj zavedamo kot pred časom. Pozornost javnosti je tema pridobila

predvsem zaradi množičnega izginjanja čebel, ki so mu bile najprej priča Združene države Amerike, nato pa delno tudi Evropa. Poleg tega so bili v zadnjem obdobju pogosti primeri velikega upada čebeljih družin čez zimo zaradi različnih in ne povsem razjasnenih vzrokov. Te spremembe so imele široko odmevnost in so nas opominjale na krhkost ekosistema, v katerem živimo in od katerega smo zelo odvisni. Bolj kot kdaj prej smo začeli razmišljati o posledicah, ki bi nas doletele, če bi opraševalci izumrli – ne nazadnje na svetu že obstajajo področja, kjer je treba opraševalce v času cvetenja rastlin na površine načrtovano vnašati in na ta način zagotavljati servis opraševanja, ki je pred tem potekalo spontano in brez naše pozornosti. Organizacija združenih narodov (OZN) je za Evropo zapisala, da se število čebel zmanjšuje že od leta 1965. Posamezni čebelarji pa predvsem od leta 1998 poročajo o neobičajni šibkosti in umiranju čebel, zlasti konec zime in na začetku pomladi.

Pomena opraševanja se zelo dobro zavedamo tudi na Čebelarški zvezi Slovenije, zato v zadnjem obdobju vse bolj delujemo tudi v smeri, da bi zagotovili čim boljše pogoje za preživetje čebel in ostalih opraševalcev. Zato smo že podali mnoge pobude in izpeljali številne projekte. Tudi pobuda, da 20. maj postane svetovni dan čebel, je posledica razmišljanja, da je na globalni ravni pomembno, da se ljudje čim bolj zavedamo pomena čebel in okolja, v katerem živimo, in da ga poskušamo vsi skupaj na različne načine izboljšati. Veseli dejstvo, da je bil predlog do sedaj vsepovsod soglasno sprejet in potrjen ter da bodo Združeni narodi (ZN) verjetno že letos potrdili pobudo. S tem se bomo Slovenci zapisali v zgodovino kot narod, ki si prizadeva za ohranitev narave, čebel in ostalih opraševalcev, ne le doma, ampak po celem svetu.

Več o pobudi lahko preberete na novi spletni strani: <http://worldbeeday.org/si/>.

APEL ZA PRAVILNO UPORABO FFS

PIŠE: VLADO AUGUŠTIN, ČEBELARSKA ZVEZA SLOVENIJE

Čebela spremlja človeka na njegovi življenjski poti že od pradavnine. Z njenim pridelkom, medom, si je že v prazgodovini tešil lakoto in celo reševal življenje. Tekom svojega razvoja je človek spoznal še številne druge koristi čebele – od njenih pridelkov pa do oprasha sadnega drevja in kulturnih rastlin. Čebela in njeni proizvodi tako že tisočletja igrajo pomembno vlogo v prehrani, medicini, zlasti pa v ekologiji. Le vlogi čebele kot oprasha se lahko zahvalimo za bogat izbor sadja in zelenjave v naši prehrani kakor tudi za rastlinsko raznovrstnost v naravi.

Ko čebele obiskujejo cvetove, na katerih nabirajo medicino in cvetni prah, pogosto pridejo v stik s strupenimi sredstvi, ki se v kmetijstvu uporabljajo za zaščito rastlin. Čeprav so pravilna raba, promet in kazni v primeru nepravilne uporabe fitofarmaceutskih sredstev (FFS) predpisani v Zakonu o fitofarmaceutskih sredstvih – ZFFS-1 (Uradni list RS, št. 83/12), še vedno prihaja do pomorov čebel.

Da ne bi bili več priča zastrupitvam čebel, čebelarji vse uporabnike FFS prosimo, naj jih uporabljajo v skladu z načeli dobre kmetijske prakse in varstva okolja. Posebno pozornost je treba posvetiti čebelam in upoštevati sledeče:

- Pred načrtovano uporabo FFS natančno preberite priložena navodila, saj je v njih in tudi na embalaži navedeno, ali je sredstvo strupeno za čebele. V glavnem so za čebele škodljivi vsi insekticidi in imajo to tudi napisano na etiketi. Posebej bodite pozorni na znak čebele v rdečem okvirju.
- Uporabljajte najmanjše priporočene odmerke sredstev.
- Uporabljajte za čebele manj nevarne pripravke.
- Pred škropljenjem pokosite podrast v sadovnjaku ali vinogradu.
- Škropite v večernih urah ali ponoči, ko se čebele že v panjih.

Da bo na travnikih še naprej veliko raznovrstnih rož in zvokov brenčočih čebel ter da bodo cvetoča sadna drevesa oprasha, slovenski čebelarji pozivamo vse uporabnike FFS, naj bodo pri njihovi uporabi skrajno previdni.

PODLUBNIKI (LUBADARJI) VEDNO BOLJ OGROŽAJO SMREKO

PRIPRAVILI: ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE, OBMOČNA ENOTA KOČEVJE, KRAJEVNA ENOTA TRAVNA GORA

Smreka je zagotovo ena najpomembnejših drevesnih vrst, ne samo v našem, ampak tudi evropskem gozdarstvu. Je borealno-alpska drevesna vrsta, ki ji ugaja hladnejše celinsko podnebje z obilo padavinami in je naravno razširjena predvsem na višjih nadmorskih višinah. V nižine so jo zanesli že naši predniki, ker je bil smrekov les v preteklosti veliko več vreden od lesa drugih drevesnih vrst. Danes se smreka dobro naravno pomlajuje, še posebej na rahlo zakisanih tleh, kjer se je v preteklosti grabilo listje. Podnebne spremembe in s tem velika temperaturna in padavinska nihanja pa močno vplivajo nanjo. Ugodne vremenske razmere po žledolomu leta 2014 (poškodovana drevesa, odlomljeni vrhači, pozabljena ali predolgo puščena hlodovina v gozdu) so povzročile izjemno razmnožitev smrekovih podlubnikov v Sloveniji, tudi v naši okolici. Kljub zatiralnim ukrepom se širjenje teh drobnih hroščev nadaljuje. Samo lani je bilo na območju naše občine posekanih 5000 m³ smrekovih lubadark, kar je tretjina vsega posekanega lesa.

Vsako drevesno vrsto napadajo podlubniki, ki so specializirani zanje. Tako jih je na smreki več kot deset vrst, enako na jelki in boru. Vsaka vrsta napada samo določene dele drevesa. Na primer veliki smrekov lubadar, ki ga imenujemo tudi knaver, napade debelejšje, mali smrekov lubadar pa tanjše dele drevesa, veje in vrhače. Življenjski prostor podlubnikov je med lesom in lubjem, kjer vrtajo rove in s tem prekinje pretok snovi v drevesih. Na dlačicah prenašajo spore gliv modrivk, ki z obarvanjem lesa dodatno cenovno razvrednotijo smrekovo hlodovino.

Razvojni cikel od odlaganja jajčeca do ličinke, bube in nazadnje hrošča, ki je spolno zrel, imenujemo rod ali generacija. Razvoj ene generacije v ugodnih razmerah traja okrog 40 do 50 dni; tako imamo lahko v enem letu do štiri generacije. Razvojni ritem podlubnikov je tako kot pri vseh mrzlokrvnih bitjih odvisen od zunanjih dejavnikov, od katerih je najpomembnejša toplota. Ta vpliva na rast, razmnoževanje, življenjsko dobo, sezonsko aktivnost,

številčnost in smrtnost. Podlubniki postanejo aktivni, ko temperatura zraka v senci nekaj dni zapored doseže 10–15 °C, rojiti pa začnejo pri temperaturi 15–18 °C. Brez zatiranja bi lahko v idealnih pogojih en samec in samica, ki odloži sto jajčec v sredini maja, imela v sredini oktobra, po koncu četrte generacije, že kar dobrih dvanajst milijonov potomcev, ki prezimijo in napadejo naslednjo pomlad.

Zaradi navedenega je pomembno, da napadena drevesa posekamo in odpeljemo iz gozda še pred rojenjem. Lastniki, ki ste že prejeli odločbe o sanitarni sečnji in je še niste izvedli, morate to nemudoma storiti. Tudi s sežiganjem vej ter napadenega lubja uničimo del podlubnikov. Zatiranje je sicer najučinkovitejše zgodaj spomladi zaradi dobro vidnih znakov napada, kot sta odstopanje lubja in rjavenje iglic. Poleti so glavni znaki napada rjava črvina (prah) na vznožju debla in na okoliških rastlinah. Kasneje, ko se začne drevo sušiti, je večina lubadarjev že na drugih drevesih.

Lubadarji ne poznajo parcelnih meja, zato je odgovornost vsakega lastnika gozda, da vsaj enkrat mesečno pregleda svoje (in sosednje) parcele, porasle s smreko, in v primeru pojavljanja lubadark to sporoči revirnemu gozdarju. Z njim se dogovori o času in načinu sanacije.

Seveda pa ne bo odveč ponoviti tudi nujnost opravljanja in vzdrževanje gozdnega reda po redni sečnji. Še vedno velja, da je sečišče urejeno, če so posekana vsa drevesa, ki so bila pri sečnji ali spravljeni močnejše poškodovana, iz gozda spravljeni vsi lesni sortimenti, veje in vrhači iglavcev razžagani in zloženi na kupe tako, da prekrivajo svoje debelejšje konce, ter obeljeni panji smreke in bora. Urejenost sečišč – tudi saniranih žarišč podlubnikov – in vzdrževanje gozdnega reda poleg Zavoda za gozdove kontrolira tudi gozdarski inšpektor.

MAGDALENA GORNIK

PIŠE: BRANKA GORNIK, FOTO: MARTINA KRALJIČ

Tudi letos je na Gori je potekal romarski shod ob obletnici smrti Magdalene Gornik. V četrtek, 23. februarja, se je v cerkvi Marije Snežne zbralo veliko število ljudi z vseh koncev Slovenije. Sveto mašo je ob somaševanju duhovnikov daroval ljubljanski nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore. Gospod nadškof nas je s svojo pridigo močno nagovoril. Predstavil je Magdalenino življenje in pomen njenega (ter našega) trpljenja.

Magdalena Gornik se je rodila 19. 7. 1835 v vasi Janeži, v revni družini, revnim staršem, Ani in Jožefu Gorniku, kot tretja od sedmih otrok. Ko je bila stara 13 let, se ji je prvič prikazala »nebeška Gospa« in jo vprašala, komu bo darovala svoje delo. Magdalena ji je takrat odgovorila, da ga bo darovala Jezusu. Od takrat naprej je bilo vse njeno življenje, trpljenje, nemoč izročeno Jezusu. V adventu 1848 je dobila stigme oz. rane, ki jih je imela skozi vse življenje. Včasih so bile bolj izrazite, drugič malo bolj zaceljene. Ob vsem tem smo lahko zgroženi in težko oz. sploh ne

razumemo, kaj to trpljenje pomeni. Ali je vsa ta bolezen, vse to, o čemer beremo v njenem življenjepisu, res to, kar Bog zahteva od tistega, ki veruje vanj?

Gospod nadškof je to zelo enostavno razložil: Bog tega ne zahteva niti od nas niti od njega, od Magdalene pa je to zahteval in ona se je temu ukazu pogumno odzvala. Njeno čudežno življenje nas navdihuje. Gospod Zore je poudaril, da ni dovolj, da se oziramo na življenje Magdalene Gornik, saj zgolj občudovanje tega življenja ni naše poslanstvo. Naše poslanstvo je prisluhniti, kaj Bog govori nam, odkriti pot, ki jo načrtuje za nas in na katero nas vabi. Pomembno je, da bi vsak izmed nas dobil sporočilo in začel živeti za Boga. Vprašati se moramo, ali z vsem svojim prizadevanjem, znanjem, zmožnostmi v resnici hočemo služiti Bogu. Ne samo v njegovi, včasih odmaknjenosti, ampak Bogu, ki ga srečujemo v bratih in sestrah, ki nas prosi v pomoči potrebnem, v brezdolcu, v preziranem, v družinskem članu, v nekom, ki živi z nami pod isto streho, pa smo morda preveč zazrti drugam, da bi opazili Boga v neposredni bližini.

Ker smo v velikonočnem času, za konec sledi še povzetek nadškofove pridige o krščanski veri v vstajenje. Vemo, da je šla Magdalena z Jezusom skozi trpljenje, rane, preizkušnje ... na Kalvarijo. Jezus pa ni ostal niti na Kalvariji niti v grobu. On je grob odprl, vstal in šel v življenje. Magdalena, ki mu je sledila, je tudi z njim vstala v življenje. Naš pogled, naša misel se velikokrat ustavi ob preizkušnji, boleznih, ob grobu. Jezus Kristus je prebil grob. Tisti kamen ni bil odvaljen zato, ker sicer Jezus ne bi mogel iz groba, ampak zato, da bi mi videli, da je grob prazen, in tako s svojimi očmi videli resničnost vstaje-

nja in s tem vstajenja vseh tistih, ki hodijo za njim. In kakor je Magdalena zmogla to v svoji popolni predanosti Bogu, tako naj bo tudi naša odločitev, da bomo sledili povabilu in Jezusu, ne glede na to, kam nas bo vabil, kod nas bo vodila pot za Njim. Kajti na koncu te poti, če jo bomo prehodili v ponižni zvestobi, je vstajenje. Naj nam Magdalena z zgledom svojega življenja pomaga, da bomo hodili pogumno in predano.

Ko prebiramo knjigo Martine Kraljič, v kateri je objavljen Magdalenin življenjepiš, kar ne moremo razumeti, da je bila ta izredna mistkinja tako dolgo čisto pozabljena. Njeno življenje je bilo polno zamaknjenj in hudega trpljenja. Sedemdeset let je živela brez zemeljske hrane, doživljala je pogosta zamaknjenja, na svojem telesu je nosila stigme, znamenja Kristusovih ran. Pri vsem tem pa ni bila čisto nič »čudaška«, ampak prav blizu vsakdanjemu dogajanju.

Letos je minilo že 121 let od njene smrti. Kot je sama napovedala, po šestih rodovih zanimanje za njo narašča. V cerkvenem postopku za morebitno Magdalenino razglasitev svetništva so pomembne tudi uslišane prošnje.

Bodimo ponosni na svojo rojakinjo in hvaležni za milost, da se ji lahko priporočamo.

GASILSKI IZLET

PIŠE: AJDA ARKO

V soboto, 25. 3. 2017, smo se pionirji in mladinci iz Zamostca udeležili gasilskega izleta. Odšli smo na Primorsko. Izpred gasilskega doma v Zamostcu je kombi odrinil ob 8.05. Po dveh urah vožnje smo prispeli v Koper. Voznik je naredil en krog, da smo lahko videli pristanišče.

Prva postaja je bil piranski akvarij. Tam smo videli veliko zanimivih rib, rakcev, morskih zvezd in še bi lahko naštevala. Prepričana pa sem, da sta se nam v spomin najbolj vtisnila mlada morska psa. Potem ko smo si ogledali akvarij, smo pomalicali.

Druga postaja je bil piranski gasilski dom. Gospod, ki nam je razkazal gasilski dom, je bil zelo prijazen. Dom nam je bil

vsem zelo všeč, saj je zelo moderen in lep. Izvedeli smo tudi, da imajo tudi potapljaško ekipo. Na koncu ogleda nam je gospod dal pijačo in bonbone.

Odpravili smo se v Koper na sladoleđ in mlajši še na igrala. Bilo je sončno in toplo. Morje pa je bilo na otip rahlo mrzlo.

Tretja postaja je bil naravni rezervat Škocjanski zatok. Razdelili so nam daljnoglede, da smo lahko opazovali živali. Gospa, ki je vodila ogled, nam je povedala veliko zanimivih informacij. Najprej smo si ogledali ptice pri močvirju in konje. Videli smo tudi istrsko govedo in veliko žab debeloglavk. Bile so zelo glasne – kamor koli smo šli, smo jih slišali. Prišli smo do razglednega stolpa. Iz najvišjega nadstropja si lahko videl precejšen del Škocjanskega zatoka. V najnižjem nadstropju pa smo bili že pod močvirsko vodno gladino. Potem smo se že utrujeni od hoje odpravili nazaj do prve opazovalnice. Gospa nam je razdelila še delovne knjižice za domov.

Četrta in zadnja postaja je bila Postojna, kjer smo pojedli kosilo in nato odšli domov. Hvala zamoščanskim gasilcem, ki so nam omogočili lep in poučen izlet.

SPOŠTUJ OČETA IN MATER

(POVZETEK IZ APOSTOLSKE SPODBUDE PAPEŽA FRANČIŠKA – RADOST LJUBEZNI)

PIŠE: LJUBICA KOŠIR

»Če otroci ali mladostniki niso vzgojeni za to, da bi znali nekatere stvari počakati, bodo postali brezobzirni ljudje, ki vse podrejajo neposrednemu zadovoljevanju svojih potreb. Tako dorastejo z razvado – vse in takoj. To je huda zabloda, ki ne pospešuje svobode, temveč jo slabi. Če pa nasprotno vzgajamo za to, da se otrok nauči nekatere stvari odložiti in počakati na primeren trenutek, potem ga učimo, kaj pomeni obvladati se, biti samostojen tudi v odnosu do lastnih nagonov. Ko otrok tako izkusi, da je zmožen vzeti samega sebe v roke, se krepi njegova samozavest. Hkrati pa ga to nauči, da spoštuje svobodo drugih.«

Strokovnjaki na Zahodu opredeljujejo to stoletje kot »stoletje staranja«: število otrok se zmanjšuje, število ostarelih pa povečuje. Ta neuravnoteženost je velik izziv za sodobno družbo. In vendar kultura profita vztraja pri prikazovanju starostnikov kot bremena, kot balasta. Ne le, da ne proizvajajo, ampak so

breme. Rezultat takega razmišljanja pa je, da se jih zavrže. In to je greh. Tega si ne upamo povedati na glas, a tako se dela. V tej navajenosti na kulturo odpadkov je nekaj zelo nizkotnega. Navajeni smo odmetavati ljudi. Odstraniti hočemo svoj povečani strah pred šibkostjo in ranljivostjo. A ko to počnemo, v starostnikih povečujemo tesnobo, ko so zapuščeni in zanemarjeni, in to ne samo v materialni nestalnosti. Zapuščeni so v egoistični nezmožnosti, da bi se sprejelo njihove meje, ki odražajo naše meje; v številnih težavah, ki jih danes morajo preseči, da bi preživeli v civilizaciji, ki jim ne dovoli, da bi sodelovali, povedali svoje, da bi bilo referenčna točka v skladu s potrošnim modelom, po katerem so samo mladi lahko koristni in lahko uživajo. A ti starostniki bi morali biti za vso družbo zaloga modrosti našega naroda. S kakšno lahko se uspava vest, ko ni ljubezni!

Prebuditi moramo kolektivni čut hvalnosti, spoštovanja, gostoljubnosti, ki bo

»Ne zavrzi me v času starosti, ko gre moja moč h koncu, me ne zapusti!« (Ps 71,9)

ostarelemu dal čutiti, da je živi del svoje skupnosti ... Družba brez bližine, kjer zastonjskost in naklonjenost brez vračanja, tudi med tujci, izginjata, je pokvarjena družba.

Ob tem razmišljanju je prav, da se tudi mi vprašamo: Kakšen je bil in je danes moj odnos do staršev? Kako jim izkazujem (sem jim izkazoval) pozornost in spoštovanje?

SIBOR INOTHERM NA SVETOVNEM PRVENSTVU ZA KADETE IN MLADINCE – ATENE 2017

PRIPRAVIL: ELVIS PODLOGAR, PREDSEDNIK SIBORJA

Med 17. in 19. marcem 2017 je v Atenah v Grčiji potekalo svetovno kadetsko in mladinsko prvenstvo v ju-jitsu borbah, duo sistemu ter ne-wazi, ki se ga je udeležilo 700 tekmovalcev iz več kot 40 držav. Pod okriljem Ju-jitsu zveze Slovenije je na prvenstvu sodelovalo tudi 17 slovenskih reprezentantov, ki so barve Slovenije zastopali več kot dostojno.

Sibor Inotherm se je prvenstva udeležil s sedmimi člani in štirimi trenerji. Tekmoval je prva dva dneva prvenstva. Prvi dan je bila za Sibor na vrsti ena kategorija, in sicer kadeti, duo sistem, moški pari, kjer sta tekmovala para Andraž Žlindra-Gal Košir in Lovro Divjak-Matic Jakšič. Oba para sta v prvem krogu zmagala oz. bila prosta. V drugem krogu je par Košir-Žlindra izgubil, vendar se je uvrstil

v mali finale, v boj za 3. mesto. Drugi par, Jakšič-Divjak, pa je zmagal in se uvrstil v veliki finale. V popoldanskih finalih sta bila oba para prav tako uspešna, kar je pomenilo 3. mesto za novince na prvenstvih, Koširja in Žlindra, za par Divjak-Jakšič pa naslov svetovnega prvaka. Izjemen dosežek obeh parov.

Drugi dan pa smo imeli člani Siborja v

bojih tri kategorije, in sicer duo kadeti, mešani pari (Toni Ambrožič-Tina Pelc), borbe kadeti do 73 kg (Gašper Marolt) in borbe nad 81 kg (Lovro Divjak). Tekmovalci Siborja so bili v prvih dveh kategorijah uspešni in se uvrstili v veliki finale in boj za prvaka, Lovro pa je moral priznati premoč tekmovalcu iz Romunije in se je nato v popoldanskem

malem finalu boril za 3. mesto. V finalnih bojih so bili rezultati naslednji: duo par Ambrožič-Pelc je postal svetovni prvak, Gašper je v velikem finalu tesno izgubil proti Rusu, vendar še vedno dosegel 2. mesto na svetu, kar je bil izjemen rezultat med 20 tekmovalci v kategoriji. Lovro Divjak pa je po naslovu prvaka v duo sistemu dodal še bron v borbah, kar

je pomenilo edinstven rezultat v slovenskem ju-jitsu. Izjemen dan za Sibur in slovenski ju-jitsu. Čestitke!

Kot vsako leto je bilo prvenstvo za člane Siburja odlično in bo težko ponovljivo, vendar se bomo trudili že na naslednjem evropskem prvenstvu za mlade, ki bo oktobra v Romuniji.

Ekipa Siburja je opravila odlično delo – tekmovalci so se odrezali v tekmovalnem delu, trenerji Elvis Podlogar, Boštjan Divjak, Anton Ambrožič, Vitja Gričar in Jernej Rajšelj pri trenerskem delu in ostali člani pri organizacijskem delu.

Izjemni rezultati pomenijo za nekatere člane napredovanje v višji pas v ju-jitsu, status športnika pri OKS ter večjo razpoznavnost Siburja in ju-jitsa.

Še enkrat se zahvaljujemo sponzorjem prvenstva – INOTHERM, BUDOSHOP, EL-DAMEDO, PLINOVODI, SAVA, MELAMIN, ROTIS, NLB in POS PLASTIKA – ter ostalim sponzorjem, ki so pomagali pri udeležbi na tem in vsem ostalih tekmovanjih.

SIBOR INOTHERM NA DRŽAVNEM TURNIRJU V BORBAH - LJUBLJANA 2017

V soboto, 25. 3. 2017, je Športno društvo Olimpija v soorganizaciji JJZS v Ljubljani izvedlo pokalni turnir v borbah za starostne kategorije U8, U10, U12 in U15. Skupaj je nastopilo 74 tekmovalk in tekmovalcev iz devetih klubov. Tekmovanje, ki skupaj s še dvema turnirjema šteje za pokal Slovenije v ju-jitsu borbah, je potekalo v sproščenem vzdušju.

Sibur Inotherm je sodeloval s 16 tekmovalci, ki so osvojili 15 medalj, od tega šest zlatih, šest srebrnih in tri bronaste.

- Luka Čirovič: 1. mesto, U15, do 41 kg
 - Naja Poje Mihelič: 1. mesto, U12, do 32 kg
 - Anže Golež: 1. mesto, U12, do 34 kg
 - Lana Poje Mihelič: 1. mesto, U10, do 28 kg
 - Nika Kotar: 2. mesto, U15, do 52 kg
 - Jan Divjak: 3. mesto, U10, do 34 kg
 - Erik Mihelič: 2. mesto, U10, do 34 kg
 - Enej Žagar: 2. mesto, U15, do 37 kg
 - Tristan Gotovac: 1. mesto, U8, do 25 kg
 - Maks Levstek: 2. mesto, U8, do 25 kg
 - Luka Poje Mihelič: 3. mesto, U8, do 25 kg
 - Tinkara Golja: 3. mesto, U12, do 32 kg
 - Hana Rus: 1. mesto, U10, do 32 kg
 - Evelin Kožuh: 2. mesto, U10, do 32 kg
 - Marcel Matko: 2. mesto, U10, do 30 kg
- Dosežek mladih članov je odličan začetek pokala v borbah. Čestitke vsem sodelujočim.

DOGAJANJE V SIBORJU

PRIPRAVIL: ELVIS PODLOGAR, PREDSEDNIK SIBORJA

DRŽAVNO PRVENSTVO V DUO SISTEMU

Štirje slovenski klubi so 25. 2. 2017 v Športnem centru Ribnica sodelovali na finalnem državnem turnirju v duo sistemu za vse kategorije v organizaciji domačega ŠD Sibur. Na tekmovanju je nastopilo okoli sto tekmovalcev oz. 55 parov.

Ekipa Sibur Inotherm je osvojila 32 medalj, od tega enajst zlatih, devet srebrnih in dvanajst bronastih. Tekmovanja se je tako udeležilo 50 članov Siburja, ki so dosegli odlične uvrstitve. Ekipno pa so člani ŠD Sibur dosegli 1. mesto, člani ŠK Sibur pa 2. mesto.

V skupnem seštevku treh tekem slovenskega pokala v duo sistemu za kategorije do U15 v letu 2017 pa so naši člani dobili osem zlatih, osem srebrnih in pet bronastih medalj.

MEDNARODNI TURNIR V JU-JITSU ROBI RAJH 2017

Člani Sibur Inotherm so se v soboto, 1. 4. 2017, in nedeljo, 2. 4. 2017, udeležili močnega mednarodnega turnirja v ju-jitsu Robi Rajh 2017, ki se je odvijal v Športni dvorani Tabor v Mariboru. Na tekmovanju, ki je trajalo dva dni, je sodelovalo 230 tekmovalcev iz devetih držav oz. 33 klubov.

Ekipa Sibur Inotherm je na turnirju osvojila 17 medalj, od tega sedem zlatih, štiri srebrne in šest bronastih. Čestitke vsem članom.

EXTREMOVCI SE VESELIJO – ČLANICE IN EKIPA U17 OSVOJILE BRON

PRIPRAVIL: JOŽE ZIDAR

Ekipa članic ŠD Extrem je prvič v svoji zgodovini osvojila kolajno, bila je tretja v prvi futsal ligi za ženske. V končnico se je uvrstila že na začetku marca. Na obeh polfinalnih srečanjih so morale članice priznati premoč kasnejšim državnim prvakinjam, KMN Slovenske Gorice. Na prvi tekmi za 3. mesto so z rezultatom 2 : 3 nesrečno izgubile na domačem terenu, v Sodražici, proti ekipi ŽNK Cerkvenjak. Na povratni tekmi za 3. mesto 1. aprila v Benediktu pa jim je kljub zaostanku 3 : 0 uspel izjemen preobrat in so zmagale z rezultatom 3 : 5 (skupni rezultat obeh tekem je bil 7 : 6) in tako prvič osvojile tako zelene medalje.

V kategoriji U17 se ekipi ŠD Extrem ni uspelo uvrstiti v finale. Na obeh polfinalnih srečanjih sta bili ekipi ŠD Extrem in KMN Meteorplast (Ljutomer) popolnoma izenačeni (s 6 : 3 je na obeh tekmah slavil domačin). Po izvajanju šestmetrovk pa so bili srečnejši Ljutomerčani, ki so se tako uvrstili v finale. V boju za 3. mesto je bila ekipa ŠD Extrem na obeh tekmah boljša od ekipe NK Imeno Kozje in je osvojila zeleno odličje.

V kategoriji U15 sta se obe naši ekipi uvrstili v končnico. Na polfinalnih tekmah pa sta obe popolnoma odpovedali in izgubili. Od naše ekipe B je bil boljši nasprotnik KMN Meteorplast iz Ljutomera, od ekipe A pa FK Kebej iz Oplotnice. V polfinalu letos po dolgih zapovrstnih letih prvič ne bo ekipe ŠD Extrem. Obe ekipi sta letos uvrščeni od 5. do 8. mesta v državi. V prihodnje bo vsekakor treba razmisliti o tem, da se v tej kategoriji na tekmovanje prijavi samo ena ekipa, saj smo z dvema enakovrednima ekipama izgubili konkurenčnost za končnico.

V kategoriji U13 se je ekipi uspelo uvrstiti v polfinale. V četrtfinalu je za las odpravila ekipo KMN Sevnica s skupnim rezultatom 10 : 9 (4 : 4 in 6 : 5). V polfinalu so Extremovci morali priznati premoč prvouvrščeni ekipi vzhodnega dela KMN Meteorplast. V boju za 3. mesto se bodo pomerili z ekipo KMN Oplast Kobarid. Po prvi tekmi iz Sodražice pa ni prav veliko možnosti za preobrat na povratni tekmi, ki bo 22. aprila v Kobaridu, saj imajo Extremovci s prve tekme kar osem golov zaostanka.

Futsal tekmovanje U11 se je končalo z zaključnim turnirjem, ki je bil letos prvič organiziran v Športni dvorani Bloški smučar v Novi vasi. Na turnirju je nastopilo sedem ekip (od tega tri iz ŠD Extrem). Zmagovalec turnirja je bila ekipa NK Velike Lašče, druga je bila ekipa NK Kočevje modri, tretja pa ekipa ŠD Extrem Ribnica.

Tudi zaključni futsal turnir U9 je bil letos prvič organiziran v Športni dvorani Bloški smučar v Novi vasi. Na turnirju je nastopilo osem ekip (od tega štiri iz ŠD Extrem). Zmagovalec turnirja je bila ekipa gostiteljica turnirja ŠD Extrem Bloke - Loška dolina, druga je bila ekipa NK Velike Lašče, tretja pa ekipa ŠD Extrem Sodražica.

V marcu je bil v Novi vasi organiziran tudi turnir najmlajše tekmovalne skupine (U7), na katerem so se med sabo pomerile vse ekipe iz Extremovih šol (Ribnica, Sodražica, Loški Potok, Bloke in Loška dolina). Odigranih je bilo kar 21 zanimivih tekem.

Zadnji vikend v marcu se je pričel tudi spomladanski del nogometnih tekmovanj. Prvih nekaj tednov bo zlasti za fantovski kategoriji U13 in U15 izjemno napornih, saj se nogometna tekmovanja prekrivajo s futsal tekmovanji in imata tako obe ekipi vsak vikend po dve tekmi (eno v soboto, drugo v nedeljo). Ekipi U15 kaže precej dobro (trenutno je druga na lestvici) in si že po prvi sezoni igranja v tretji ligi obeta uvrstitev v višjo ligo (prve tri ekipe napredujejo). Ekipa U13 bo morala imeti v nadaljevanju za obstanek v tretji ligi boljše rezultate,

vendar je do konca še veliko tekem. V kategoriji U15 tekmujejo tudi dekleta ŠD Extrem. Po petih turnirjih trenutno zasedajo 6. mesto od skupno osmih ekip v zahodni skupini, kar je kar spodbudno, glede na to, da so Extremovke prvič vključene v uradno tekmovanje in tudi prvo sezono trenirajo na zelenici. V mlajših kategorijah, U11 in U10, je tekmovanje prav tako veliko – tekma je praktično vsak vikend. Kaže se velik napredek ekip, saj zmagujejo na številnih tekmah. Lestvice pa se v teh kategorijah še ne vodijo. Najmlajši kategoriji na nogometnih tekmovanjih sta v ŠD Extrem ekipi U9 Sodražica in U9 Ribnica. Prva ima do konca sezone še pet turnirjev, druga pa štiri.

Vsa tekmovanja ŠD Extrem so napovedana na spletni strani društva na naslovu: www.sd-extrem.si. Spremljajte pa nas tudi na Facebook strani.

VEČGENERACIJSKI CENTER **SKUPAJ**

PRIPRAVILA: LJUDSKA UNIVERZA KOČEVJE

Projekt Večgeneracijski center Skupaj vodi Razvojno-izobraževalni center Novo mesto (RIC), partner pa je Ljudska univerza Kočevje. Večgeneracijski center Skupaj deluje tudi v občini Sodražica, in sicer skupaj s še sedmimi občinami v jugovzhodni regiji (Novo mesto, Dolenjske Toplice, Straža, Šmarješke Toplice, Škocjan, Kočevje, Kostel). Vse vključene občine zagotavljajo brezplačne prostore in del finančnih sredstev za delovanje centra. Ta predstavlja osrednji prostor zbiranja v lokalnem okolju, njegov namen pa je druženje, ohranjanje oziroma širjenje socialne mreže in zadovoljevanje potreb različnih oblik družin, posameznih družinskih članov in vseh življenjskih obdobij, starejših in drugih ranljivih skupin. Različne preventivne dejavnosti so namenjene socialnemu vključevanju ranljivih družbenih skupin oziroma preprečevanju izključenosti. Poudarek je na socialnem vključevanju, izobraževanju ter medkulturnem in medgeneracijskem povezovanju. Vključitev v različne aktivnosti je prostovoljna in brezplačna. Projekt sofinancirata Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in Evropski socialni sklad.

V sklopu dejavnosti VGC Skupaj bodo v Sodražici organizirane različne brezplačne dejavnosti. Delavnice in predavanja so številčno omejena, zato je potrebna prijava.

Veselimo se vaših prijav na tel. št.:

051 433 566 ali e-naslov: ivana.milavec@lu-kocevje.si.

URNIK BREZPLAČNIH AKTIVNOSTI

Naj vas zelišča presenetijo

– 4. 5. 2017 ob 14. uri –

Sprehodili se bomo po zeliščnih vrtovih in spoznavali rož'ce v naravi. (ga. Sonja Grlica)

Bralne urice

– 18. 5. 2017 ob 14. uri –

Avtorica delavnice nas bo ob prijetni glasbi popeljala v pravljčni svet. (ga. Romana Novak)

Varna navezanost v odnosih

– 25. 5. 2017 ob 14. uri –

Vabljeni na delavnico, kjer se bomo pogovarjali o medsebojnih odnosih. (ga. Desa Vanovšek)

Pravljčne urice za otroke

– 8. 6. 2017 ob 14. uri –

Z avtorico bomo spoznavali pravljčne like iz daljnih dežel. (ga. Romana Novak)

Likovna delavnica

– 22. 6. 2017 ob 14. uri –

Ustvarjali bomo domišljjske likovne izdelke. (g. Simon Lavrič)

*Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar druži nas.
So vezi močnejše.
Brez pomena zanje so razdalje,
kraj in čas.
(Mila Kačič)*

Zahvala

V 93. letu starosti je ugasnila luč življenja naše drage mame, stare mame, prababice, tašče, sestre in tete

ŠTEFANIJE ARKO

(1924–2017)

roj. Prijatelj
iz Lipovšice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, vaščanom in znancem, ki ste se v tako velikem številu poslovili od naše mame, izrekli sožalje, poklonili cvetje in darovali za sv. maše. Hvala vsem, ki ste jo obiskovali, jo imeli radi in bili del njenega življenja. Posebej se zahvaljujemo dr. Rusu, patronažni sestri Dominiki in ostalemu osebju ZP Loški Potok, vala p. Tadeju Igljuču in župniku Jožetu Rusu za lep cerkveni obred, pevcem za lepo zapete poslovilne pesmi in pogrebni službi Komunalnega podjetja Ribnica. Še enkrat vsem in vsakemu posebej iskrena hvala.

Vsi njeni

*V vsakem človeku je nekaj
več od vseh ljudi na svetu,
na svetu, v katerem je dolgo živela,
dosti pretrpela in kot lastovka
na zadnji let odletela.*

Zahvala

Ob slovesu naše drage mame, babice, prababice, sestre in tete

FRANČIŠKE ZAJC

(1921–2017)

roj. Gornik
iz Žimaric

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in svete maše.

Zahvaljujemo se tudi zdravstvenemu osebju ZD Sodražica ter negovalkam s CSD Ribnica, ki so jo dolga leta oskrbovale. Hvala gospodu župniku Francu Bizjaku za lep poslovilni obred, pevcem za zapete pesmi, Komunalni Ribnica in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

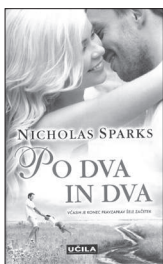
Vsi njeni

Branje ob SKODELICI ČAJA

PRIPRAVILA: NEŽKA MOHAR GAČNIK, BIBLIOTEKARKA

Na februarški pravljlični urici so najmlajši prisluhnili malavijski ljudski pravljici z naslovom Zakaj petelinček kikirika in izdelovali petelinčke iz papirja. Marčevska pravljlična urica je minila v znamenju pravljice Palček Pohajalček. Mali nadobudneži so izdelovali žabice s pomočjo origami tehnike.

In katere spomladansko obarvane knjižne novosti smo tokrat izbrali za naše zveste bralce?

NICHOLAS SPARKS

Po dva in dva

Po dva in dva je prepričljiva nova ljubezenska zgodba izpod peresa Nicholasa Sparksa, avtorja uspešnic, ki se prodajajo v milijonih izvodov. To je zgodba o razočaranju, bolečini, notranji moči in brezpogojni ljubezni.

Russell Green ima vse: ljubečo družino, uspešno kariero in čudovit dom. Toda pod površjem na videz popolnega življenja se začnajo kazati razpoke. Nihče ni bolj presenečen kot on sam, ko se mu življenje, ki ga je jemal za samoumevno, postavi na glavo.

Nenadoma se znajde v položaju, ko mora sam skrbeti za hčerko. Ob tem pa postavlja na noge še lastno podjetje. Takrat misli samo na to, da mora svojo punčko zaščititi pred posledicami velikih sprememb.

Ko se Russ poda v nepričakovano in strah zbujajoče novo poglavje svojega življenja, mu naključno srečanje ponudi priložnost, da poišče srečo tam, kjer je ne bi nikdar pričakoval.

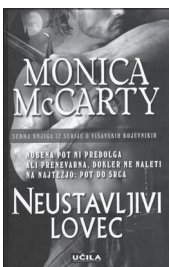
ELIZABETH HOYT

Moj najdražji samotar

Lady Phoebe Batten je čedno in živahno dekle, ki hrepeni po družabnem življenju. Ker pa je skoraj povsem slepa in sestra mogočnega vojvode, njen pretirano zaščitniški brat vztraja, da je ob njej vsekozi oborožen telesni stražar – nadvse nadležen stotnik Trevillion.

Stotnik James Trevillion je ponosen in zamišljen moški, ki si je pred leti v službi kraljevih dragoncev huje poškodoval nogo. Kljub temu lahko še vedno vražje dobro strelja in jezdi, zato varovanje živce parajoče lady Phoebe ne bi smelo biti pretežavno – dokler se nanjo ne spravijo ugrabitelji.

James mora tvegati življenje in jo rešiti iz krempljev najhujšega podleža – nekoga, ki jo želi prisiliti v poroko brez ljubezni. Ker sta zaradi njene varnosti obsojena na preživljanje časa tesno skupaj, začne Phoebe pod vojakovo trdo zunanostjo počasi spoznavati ljubeznivega moža in uvidi razloge za veselje in življenje, ki si ga prej ni mogla niti zamisliti.

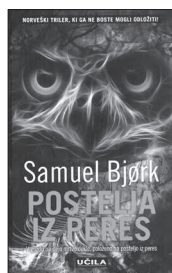

MONICA MCCARTY

Neustavljivi lovec

Boj kralja Roberta the Brucea za neodvisnost Škotske se nadaljuje. Pod poveljem ima elitno vojsko izurjenih bojevnikov in vojakov, predanih svojemu kralju in državi – in izjemnim ženskam, ki jih ljubijo.

Ewen »Lovec« Lamont, cenjen zaradi neprekosljivih sledilnih sposobnosti, sprejme nevarno nalogo: poiskati mora pogrešano kurirko pod krinko. Vendar kurirka ni običajna oseba. Ewen jo je že srečal kot »sestro Genno«, ognjevito in prepovedano žensko, ki se mu je po ukradenem grešnem poljubu vtisnila v spomin. Ker pozna njeno pravo identiteto, je še bolj odločen, da jo bo obvaroval. Toda brez pajčolana, ki jo je ščitil pred njim, bo upiranje tej mikavni in prelepi ženski ena najtežjih bitk, kar jih bo Ewen kdaj bil. Janet Mar je pred tremi leti po neuspelem poskusu, da bi rešila sestro dvojčico, našla odrešenje v vlogi kraljevega sla – dokler ne podleže mračno čednemu bojevniku, čigar grobi in čutni poljubi vzburijo čustva, ki jih ženska v njej ne more zanikati. A ko izdajstvo vodi v nevarnost in preti razkritje ključnega sporočila, Janet nima druge izbire, kot da zaupa lovcu, ki najde vse – nemara še njeno srce.

SAMUEL BJØRK

Postelja iz peres

Iz doma za mladostnike v Oslu izgine sedemnajstletno dekle. Čez nekaj časa jo najdejo mrtvo v gozdu: golo, na postelji iz peres, sredi pentagrama iz sveč in z belo lilijo v ustih. Na truplu je videti čudne poškodbe. Najbolj nenavadno pa je, da v želodcu odkrijejo hrano za živali. Preiskava komisarja Holgerja Muncha in njegove kolegice Mie Krüger se vrti v krogu, dokler jim skrivnostni heker ne preda strašljivega filma, ki razkriva grozljive podrobnosti o dekletovi usodi. Ob robu posnetka je moč prepoznati obris morilca, ki je preoblečen v sovo – ptico smrti.

TESSA AFSHAR

Zaklad rubinov

Nehemijevi sestrični Sari je v otroških letih umrla mama, čustveno se je oddaljila od očeta in prišla do dveh ugotovitev: Bog se ne zanima zame in moja vrednost se meri z mojimi uspehi. Pa je to res? Sara govori več jezikov, vodi zahtevne poslovne knjige, piše na pergamentne zvitke in glinene ploščice, razvozlava velike skrivnosti. Živi in dela v moškem svetu. Je glavna kraljičina pisarka, kraljeva družina ji zaupa. Kraljica jo sprejme za svojo in jo poroči s kraljevim sorodnikom Darejem. Po zapletu na poroki Sara izgubi možovo zaupanje. A splet dogodkov pomaga Dareju, da vzljubi svojo ženo. Pa ji lahko zaupa? Lahko zaupa njenemu Gospodu?

VINKO MÖDERNDORFER

Kit na plaži

Nika je živahna in radovedna najstnica, ki se s starši preseli v novo hišo in zadnji razred osnovne šole obiskuje v novi šoli, novem kraju, z novimi sošolci. Vse je na videz zelo lepo in tako, kot mora biti. Nika je priljubljena, zgovorna in duhovita, zna si pridobiti prijatelje. A izkaže se, da ima skrivnost, ki ne ostane skrita prav dolgo, skrivnost, ki bo spremenila življenje vsem okoli nje. Le kakšna je ta skrivnost?

S tem tudi zaključujem tokratni izbor nekaterih knjižnih novosti. Vljudno vabljeni v sodraško knjižnico. Čim lepše in prijetneje preživite letošnjo pomlad. Radi in lepo se imejte ter na svidenje do prihodnjic!

Jejte kot
ZDUMARJI

OBHAJILA / KRSTI / BIRME / ABRAHAMI / POSLOVNA KOSILA

Ali boste v kratkem praznovali rojstni dan, obletnico ali kakšno drugo posebno priložnost? Imate v vašem podjetju potencialne kupce, s katerimi bi radi sklenili poslovni dogovor?

Juho boste srkali z lesenimi žlicami, gospodinje pa vam bodo postregle v ročno izdelanih lončenih posodah, v katerih bojo slastne specialitete Loškega Potoka!

Povabite svoje prijatelje, družino ali poslovne partnerje k nam in jejte kot "zdumarji"!

Rezervacije sprejemamo na:

☎ 041/201-232, ✉ info@ktc.si

📍 KTC Kulturno turistični center | Hrib 14 | 1318 Loški Potok

microera

Microera Jože Šilc s.p.
Hrovača 14A (trgovski center SPAR Ribnica)

1310 Ribnica

☎ 01 8373 116

☎ 051 358 762

✉ info@microera.si

www.microera.si

UGODNI NAROČNIŠKI PAKETI TER AKCIJSKI APARATI NA OBROKE!

DELOVNI ČAS:
PON - PET
8.30 h - 12 h
ter 14 h - 18 h
SOB
8.30 h - 11.30 h

TelekomSlovenije

POOBlašČENI PRODAJALEC

Vampijada

13. maja 2017, ob 9. uri

Turistično društvo Sodražica v sodelovanju z Občino Sodražica vabi na VAMPIJADO, ki bo v soboto, 13. maja 2017 (v primeru slabega vremena se prireditve prestavi na soboto, 20. maja 2017), ob 9. uri na parkirišču ob novem trgovskem centru v Sodražici.

Za zabavo bo poskrbljeno!

Na tekmovanje v kuhanju govejih vampov se lahko prijavijo ekipe, ki jih sestavljajo maksimalno trije člani. Najboljša ekipa po izboru strokovne komisije in obiskovalcev bo nagrajena.

Pravila tekmovanja in prijavnice so objavljeni na spletnih straneh

www.sodrazica.si in www.td-sodrazica.si.

Izpolnjeno prijavnico posredujete Turističnemu društvu Sodražica, Trg 25. maja 3, 1317 Sodražica, do vključno 10. maja 2017. Dodatne informacije dobite na tel. št. (01)

836 60 75 ali 051 617 727 (Petra).

Vabimo vas, da poskusite skuhati najboljše goveje vampe, obenem pa povabite tudi svoje navijače, da skuhanе jedi tudi poizkusijo ter seveda, da navijajo za vas.

